



Kesknädala aastatellimuse soodushind on **30** eurot.

Kampaania kestab **22. novembrist 2017 – 31. jaanuarini 2018.**

Aastatellimuse tavahind on 35 eurot.

Hind 0,78 €

KESKKNÄDAL

ISSN 1406-9083



9 771406 908009

Ilmub aastast 1999

Nr 46 (1077) 22. november 2017

RAHVA POLIITIKALEHT

Pealinna teotaheline meeskond

Uus Tallinna linnavalitsus on paigas ja töö. Keskerakonna jaoks oli see valimisvõit ajalooline. Korraga oleme valitsusvastutust kandmas nii Tallinna linnas kui ka vabariigi valitsuses. See annab senisest märksa suuremad võimalused koostööks ja kogu Eesti elanike heaolu parandamiseks.

TAAVI AAS
Tallinna linnapea

Praeguse olukorra kommentaariks ütleks veel: Keskerakond on näidanud, et tema hing on veelgi visam kui legendaarsel jõulufilmi kangelasel Bruce Willisel. Oleme suutnud üle elada kõik kaosekuulutajad, tegutsedes vahepeal jõuliselt, siis jällegi tasa ja targu, vastavalt vajadusele.

Meeskonda koostades olen püüdnud lähtuda põhimõttest, et seal oleks nii järjepidevust kui ka uuenumist; nii neid, kellel on tugev omavalitsuslik taust, kui ka neid, kellel on saavutusi ettevõtlusmaastikul või kodanikuühiskonna liikumistes. Praegune Tallinna juhtiv meeskond, kellest osa alles kabinette sisustab ja oma haldusala inimestega esimesi kohtumisi peab, on kombinatsioon nooruse energiast ja vanusega tulenevatest kogemustest. Enamikul ametisseastunuist on selja taga eelnev omavalitsusasutuste juhtimise kool.

Linnavõimu järjepidevus

Järjepidevus linnavalitsuses esindame mina ning linnavara juhtimise eest vastutav abilinnapea Eha Võrk ja Kalle Klandorf, kes lisaks kommunaalteemadele saab enda haldusalasse nüüd ka transpordi. Mõlemate ekspertiisi hindan ma kõrgelt, sest tean, et nad tunnevad linnasüsteemi kui oma viit sõrme.

Suure ja olulise hariduse, kultuuri ja spordi ning noorsootöö valdkonna võtab enda juhtida Vadim Belobrovtsjev. Endise Kristiine linnaosajuhina on tal tublid saavutused. Tugev toetus, tema suurepärase suhtlemisoskuse ning meediaalane võimekus teevad Vadimist hea mantlipärija Mihhail Kõlvartile, kes suutis erinevate ringkondadega ka kõige keerukamates olukordades jõuda hea dialoogini.

Mõned mõttes veelgi keerukam on linnaplaneerimise valdkond, kus risuvad arvukad huvid ja esineb tohutult vaidlustamisi. Linnaplaneerimist asub juhtima Andrei Novikov. Tean selle valdkonna keerukust omast käest, sest

tegelesin aastaid selle kureerimisega. Kuid Andrei varasemad kogemused Kristiine linnaosast ja viimati Riigikogust veenavad mind, et ta saab sellega hakkama. Tunnen tema võimet süüvida asjade sisusse ja teha ka keerukad teemad endale põhjalikult selgeks.

Tõnis Mölder on olnud tegus Piritu linnaosavanem ja loodan temalt veelgi suuremat võimekust sotsiaalala abilinnapeana. Usun tema enesekehtestamisvõimesse ja energiasse ning suutlikkuse seista sotsiaalvaldkonnas ühiskonna nõrgemate liikmete eest.

Omajagu paksu verd on tekitanud Aivar Riisalu tulek Tallinna abilinnapeaks. Tunnistan, ka minule oli omal ajal pettumuseks see, et ta otsustas Keskerakonnast lahkuda. Seda ajal, mil erakond oli niigi lõhenenud ja ajad rasked. Kuid ta lahkus viisakalt, meelegibeduseta ega ole Keskerakonda halvustanud. Ja sellega säilitas ta meie jaoks koostöövõime. Oleme enda häid poliitikuid niigi palju kaotanud teistele erakondadele erinevate sisetülide tõttu, nüüd võiks pigem ridu kasvatada. Seda enam, et Riisalu ettevõtlusalane kogemus ja kiire mõtlemine annavad meeskonnale särtsu juurde.

Kutsusime oma tiimi ka roheliste esindaja Züleyxa Izmailova. Mõned on küsinud, et miks just rohelised. Züleyxa eeliseks on värske lähenemine, uued ideed, head sidemed kodanikuühiskonna liikumistega ja tugev väljendusvõime. Usun, et tema kaasamine aitab meid pika maa edasi Euroopa Rohelise Pealinna tiitli poole, veelgi enam aga lihtsalt meeldiva elukeskkonnaga linna suunas.

Valmis koostööks kõigiga

Meie oleme olnud valmis koostööks nii Reformierakonna ja IRL-i kui ka kõigi teistega. Paraku mõned isegi ei pidanud vajalikuks meiega kokku saada. Sellest on kahju, sest omal viisil saame esindada koostöös, mitte vastandudes. Sotsiaaldemokraadid on küll maailmavaateliselt lähedased, kuid konsultatsioonidel nendega ei suutnud



TUGEV PEALINNA JUHTKOND: (vasakult) Vadim Belobrovtsjev, Andrei Novikov, Züleyxa Izmailova, Tõnis Mölder, Taavi Aas, Mihhail Kõlvart, Aivar Riisalu, Eha Võrk, Kalle Klandorf.



Foto: Indrek Veiserik

TALLINNA LINNAOSAVANEMAD: (vasakult) Kristiines Jaanus Riibe, Nõmmel Grete Šillis, Mustamäel Lauri Laats, Lasnamäel Maria Jufereva, Taavi Aas, Põhja-Tallinnas Raimond Kaljulaid, Kesklinnas Vladimir Svet, Pirital Alina Tubli ja Haaberstis Marek Jürgenson.

usaldus tugevneda, pigem kippusid nad pilli lõhki ajama, üritades iga hinna eest tõestada oma tõsiseltvõetavust ja küsides seega rohkem kui nende mandaat ja läbirääkimispositsioon lubanuks. Koostöövaimu nõrgendas ka see, et

nende käitumine koostöökonelustel ja väljaspool seda erines.

Mul on hea meel, et seda tugevat meeskonda on linnavolikogus toetamas uus esimees Mihhail Kõlvart.

Kuna enamus on napp, läheb tema autoriteeti saadikute motiveerimisel igati vaja. Võim on kohustus ja vastutus, sest meiega on inimeste ootused ja lootused. Neid ootusi ja lootusi tuleb nüüd õigustada.

JUHTKIRI

Töötame õiglase ja sidusa ühiskonna nimel

JÜRI RATAS
Peaminister, Keskerakonna esimees

Eesti Keskerakonna juhitud valitsus tähistab 23. novembril oma esimest sünnipäeva. See aasta on kindlasti olnud väga tööne, sest seadsime valitsust koostades endale neli olulist, aga ambitsioonikat eesmärki, mida peavad otseselt ja kaudselt teenima kõik meie tehtavad otsused. Nendeks eesmärkideks on suurendada Eesti rahvaarvu, parandada ühiskondlikku heaolu ja sidusust, välja murda majandusseisakust ja tagada meie pikaajaline kasv, hoida ja tugevdada meie riiklikku julgeolekut.

Nende eesmärkide vaimus oleme aasta jooksul tõsiselt töötanud väiksemat ja keskmist sissetulekut teenivate inimeste elujärje parandamise nimel. Maksuvaba tulu reform tõstab uuest aastast enam kui kolmveerandi Eestimaa tööinimeste sissetulekut, seejuures võidavad kuni 1200 eurot teenivad inimesed igakuiselt 64 eurot. Samuti oleme suunanud lisaraha parandamiseks arstiabi kättesaadavust, suurendanud Eesti põllumaade konkurentsivõimet ning avardanud kohalike omavalitsuste võimalusi seista iga linna- ja vallaelaniku eest.

Tõeliselt märgiline on, et koos tublide ettevõtjate ja töökate inimestega oleme viinud Eesti majanduse uuele tõusule. Käesoleva aasta II kvartalis oli majanduskasv 5,7 protsenti, mis on viimase kuue aasta parim näitaja. Meid tunnustavad kõrgelt ka rahvusvahelised organisatsioonid. Näiteks tõstis reitinguagentuur Fitch Eesti riigireitingu väljavaate seniselt stabiilselt positiivsele. Seda esimest korda alates 2011. aastast.

Majanduskasv pole muidugi eesmärk iseenesest. Meie jaoks on oluline kaasav majanduskasv, mis jõuab iga Eestimaa inimeseni. Vaesus ja ühiskonna ebavõrdsus on Eestis jätkuvalt väga suur probleem, ning koos majanduskasvuga tuleb meil seda lõhet igal aastal tasandada. Meie eesmärk on viimased 25 aastat olnud tugeva keskklassiga riik, õiglane ja kõigiga arvestav ühiskond. Kõige selle nimel töötame ka valitsuses.

KESKMÖTE: Valitsuse esimene tööaasta ning Keskerakonna kongressi järgne periood on olnud tõised ja kiired, aga toonud meile kõigile ka palju positiivseid saavutusi.

Laupäeval kogunenud erakonna volikogu tunnustas valitsuse senist tegevust ning otsustas, et Keskerakonna üheks järgmiseks suureks ülesandeks saab Eesti eakate inimeste heaolu parandamine. Täpselt tegi Keskerakonna volikogu erakonna juhatusel ettepaneku töötada Riigikogu 2019. a valimisprogrammi koostamisel välja uued lahendused pensionipoliitikas. Meil tuleb tagada tänaste pensionäride igapäevane toimetulek ning pakkuda tulevastele pensionäridele kindlust.

Igal valitsusel on alati opositsioonis mitmeid kriitikuid, ja samamoodi ka meil. Kõige tähtsam hinnang meie juhitud valitsusele saab aga tulla ainult otse Eestimaa inimestelt. Seetõttu olen ma tänulik, et pälvisime kohalikel valimistel rahva heakskiitu ja kõige suurema toetuse. Valijad usaldasid Keskerakonnale Tallinna volikogus viiendat korda absoluutse enamuse ning me võitsime taas valimised terves Eestis. Valitsuserakonnad kogusid 45,7% häältest ning oma nimekirjadega välja tulnud opositsiooniparteid vaid 26,2%. Need arvud kõnelevad iseenda eest. Samamoodi püsib Keskerakond selge liidrina jooksvalt avaldatavates arvamusküsitlustes.

Peame siiski jääma kahe jalaga maa peale ning olema tugevad, tegelema oma erakonna ja liikmeskonnaga. Senist tööd tuleb jätkata ning alustada ettevalmistusi Riigikogu valimiste programmi koostamiseks. Selleks korraldame üle riigi 101 rahvakohtumist. Me oleme erakond, kes on alati seisnud koos inimestega ja töötanud kõigi eestimaalaste heaks. Seetõttu teeme ka oma programmi üheskoos.

Me korraldame 2018. aastal 101 kohtumist üle kogu Eesti. Me soovime kohtuda inimestega linnas ja maal. Me tahame kohtuda noorte ja eakamate, pereinimeste ja ettevõtjate, riigiteenistujate ja kohaliku elu eestvedajate, et küsida neilt kõigilt: mida nad Eestilt ootavad? Kuidas oleks Eesti elamiseks õiglasem ja parem paik? Et meie lastel oleks kõik võimalused oma unistuste elluviimiseks. Et meie tööinimestel oleks väärilist rakendust. Et meie eakatel oleks väarikas vanaduspõlv. Kohtumiste tulemusel paneme kirja 101 ettepanekut Eesti elu edasiviimiseks, ja need on meie lähtekohaks valimisprogrammi koostamisel.

Seega, valitsuse esimene tööaasta ning Keskerakonna kongressi järgne periood on olnud tõised ja kiired, aga toonud meile kõigile ka palju positiivseid saavutusi. Sama kindlalt ja toimekalt tuleb meil jätkata. Ma tänan teid kõiki toetuse ja tagasiside eest. Meie ühine teekond jätkub.

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5

Email: kesknadal@kesknadal.ee Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja	Indrek Veiserik	indrek@kesknadal.ee	6 274 573
Toimetaja	Tiit Maksim	tiit@kesknadal.ee	6 273 465
Reporter-toimetaja	Aivar Jarne	aivar@kesknadal.ee	6 274 583

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Postimees kutsub üles kriisile

„Eestis tuleks esile kutsuda valitsuskriis ja kokku panna säärane koalitsioon, mis vastab rohkem sellele, mida valijad 2015. aasta kevadel ütlesid. Heal juhul õnnestuks mõned rumalused veel tagasi keerata.” Nii kirjutab Postimehe ajakirjanik Marti Aavik (pildil, Facebookist). Teada on, et Postimees läks tülile oma

ajakirjanikega, sundides neid kirjutama tellimuslugusid. Marti Aavik on usaldatav hääletoru. Toimib vastavalt omanike nõudmistele. Paistab, et peavoolumeedias on tekkinud hirm Keskerakonna suhtes? Ja autor teatab sellest koheselt ka ise: „Kaitsepolitsei järgmise peadirektori määrab ametisse Keskerakond.” Muidugi on see ohtlik, sest 17-aastane võimuladik on kõik oma patud kas salastanud või, nagu oli viimati „Silvergate’iga”, – ei suudetud midagi tõestada ja uurimisaeg sai ümber. Mis saab sadamaafäärist, on ka veel lahtine. Aeg venib, aga tulemusi pole näha. Reformierakondlane Remo Holsmer on pahane rahandusministri peale. Ei meeldi ei aktsiisipoliitika, ei ametiautode õiglane maksustamine erasõitudel. Kus oli aga see reformarite eestkõneleja eelmistel aastatel, kui aktsiisid kehtestati sellistena, nagu neid nüüd olakse sunnitud jätkama?

Remo Holsmer on varem norinud Keskerakonna Tallinna-eelarve kallal. Aga tulutult, sest tema rumalused pole takistanud pealinna tormilist arengut. Jääb mulje, et Holsmeri arvates kõlbavad rahandust juhtima ainult „sidrunijoonistajad”. Kas ja mida on tema ise

ära teinud Tallinna Sadama afääri väljaselgitamisel? Sadamandukogu toleaegse esimehena on ta selle juures täiel määral vastutav.

Kui praamiarimees Vjatšeslav Leedo tahtnuks saarte ja mandri vaheliste praamiiniididega jätkata, pidanuks ta toetama poliitikuid miljonitega. Väidetavasti kõlas

siis ka AS-i Tallinna Sadam nõukogu toonase esimehe Remo Holsmeri nimi – tema olevat koos nõukogu liikme Kalev Lilloga (mõlemad Reformierakonnast) käinud Saaremaal Leedoga kohtumas. „Tuleb rääkida ja kohutada inimestega, Remo Holsmeriga, sest tema ajab sadamas seda liini,” ütles Leedo kohtus. Reformierakond on pidanud rahaküsimise süüdistust tõrjuma varemgi, kui Ameerika suurinvestor Edward Burkhardt rääkis 2007. aastal ETV “Pealtnägijale”, kuidas Reformi-

erakond küsis viis aastat varem toonaselt Eesti Raudtee omanikfirmalt BRS miljon eurot. BRS ei maksnud seda.

Neid Reformierakonna patukesi meenutades oleks Remo Holsmeril õigem mitte külvata tigidust valitsuserakondade vahele. Peamine sellises poliitikas on ikkagi see, et soovitakse tülid ajada tänane koalitsioon, ja siis ise üritada Reformierakonnale vaheltkasu lõigata.

Reformierakond külvab Postimehe ajakirjaniku Marti Aaviku kaudu alusetult paanikat, sest on alustanud Riigikogu valimiskampaaniat. Teisiti sellist kära nime- tada ei saa.

Mälestuseks vaid suusad pildil

Eesti taasärkamise aegadel hoogustus ka spordiliikumine. Saime esinema oma lipu all. Tundsime uhkust Erika Salumäe trekisõitule üle. Temal oli hea ja karastunud Venemaa treener.

Algasid toitlustusprogrammid sportlastele. Esialgu oli kõikjal edu. Siis aga tekkisid Põhjamaade ajakirjanduses kahtlused meie sportlaste dopingus suhtes. Kahtlustati nii kümnevõistlejat kui ka suusaneit Kristina Šmiguni. Tema suhtes pole veel tänaseks olemas selget otsust. Oli ta siis puhas?

Meie sportlastele said omaseks rõhukambriid ja muud koormustreeningud, mis olid ammu kasutusel SDV ja NSVL sportlaste ühislaagris. Selle tarkusega liitusid ka meie suusatajad. Aga vaid kaks siinset treenerit omasid varasemaid kogemusi. Selliseid, mis töid NSV Liidu koondise alati võidule.

Juba tollal, vene aegu, kirjutasid mitmed Lääne väljanded uuest dopingust – veredopingust. See olevat olnud kasutusel SDV salalaboreis, kus kahe riigi sportlasi turgutati. Paljud tänaseks keelatud ained olid siis veel vabad. Kahjuks on ka praegu teada tõde, et dopingainete leitudamine on kontrollijaist kaugel ees. Mis on aga juhtunud Eesti kunagise au ja uhkusega, meie spordialaga – suusatamisega? Miks klaaritakse oma suhteid ajakirjanduse abil?

Põhjuseks on raha. On ju teada, mis varanduse suutis

Krissu kokku ajada koos isast tubli treeneriga. Kas seesama treener ei võiks ka tänaseid suusatajaid tippu viia? Või olid kasutusel salanapid ja neid ei julgeta avaldada?

Aivar Rehemia avaldas Õhtulehes kirja Olümpia-komiteele. Ikka nii, et kõik näeksid:

„Me ei ole saanud pennigi riiklikku EOK toetust käesolevaks olümpiahooajaks valmistumisel. Me oleme leidnud ise 42 sponsorit, kes kokku toetavad meid 400 000 euroga. Seda kümne Team Haanja sportlase peale. Me oleme leidnud rohkem erasponsoreid kui kogu EOK aparaat, nii suve- kui talialade peale kokku. Me oleme saanud hakkama. Me ei suuda tagada 100% ettevalmistust, aga enam-vähem siiski.”

Paraku tuleb ajaloost meelde, kuidas üle-eelmises riigis meie olümpiasportlased treenisid ilma igasuguse rahalise toeta, tegid jõuharjutusi ja alles mängude medal andis neile teenitud tasu.

Tänaseks on suusalaalast saanud sopaloopimise kants. Raske öelda, kes on selles süüdi. Lõpuks küll leping sõlmiti, aga kas poleks siiski parem teha nii, et enne head tulemust, ja siis alles rahaküsimine? Meil tahetakse juba „katseajal” saada täispalgale.

Selline jama on hakanud spordisõpru häirima. Pildil on olnud vaid paljad suusad, ilma võitjate nimedeta. Eriti peavoolumeedia vahendusel.

HIIBUSE NÄDAL



JÕULUD, JÕULUD!

Keskerakonna volikogu sõnastas valimiste põhiküsimused

Laupäeval Põltsamaal koos olnud Keskerakonna volikogu võttis vastu avalduse, milles seatakse eesmärgiks eakate inimeste heaolu parandamine, sest pensionid on liiga väikesed ja üksielavatel pensionäridel on raske toime tulla. Volikogul esinenud Keskerakonna esimees Jüri Ratas sõnastas järgmiste Riigikogu valimiste põhimõttelise küsimuse: kas jätkub senine inimkeskne poliitika või tuleb tagasi Reformierakond?

Jüri Ratase sõnul külvab Reformierakond alusetult paanikat, sest on alustanud Riigikogu valimiskampaaniat. „Küll leiavad Reformierakonna juhtivad poliitikud, et 21. sajandi e-riigile käib üle jõu maksuvaba tulu arvutamine. Küll püütakse sisendada, et valitsus on alkoholiaktsiisi osas lootusetult tüli läinud. Ühtviisi sisutühjad väited mõlemad,“ ütles Ratas. Ta tõdes, et maksuvaba tulu reformi puhul püütakse viia väitlust selle sisult peenhäälestamisele. „Meie räägime tööinimeste ja eakate sissetuleku suurendamisest. Vastuseks kuuleme, et meie NOKIA olevat ühetaoline maksusüsteem, mis kuidagi ei sobi euroopalikku väärtus- ja majandusruumi,“ ütles Ratas.

Niisamuti külvab opositsioon paanikat riigieelarve tasakaalu ja majanduskasvu osas. „Tegelikkuses oleme koos tublide ettevõtjate ja töökate inimestega viinud Eesti majanduse uuele tõusule,“ märkis Ratas. Valitsuse alkoholipoliitika kohta sõnas ta, et inimeste tervis on seatud esikohale ning siht on vähendada alkoholi tarbimist ja sellega kaasnevat kahjust. „Alkohol ei ole tarbekaup ega esmavajadus, selle liigtarvitamine lõhub meie peresid ja rööbib inimeste elusid,“ selgitas ta.

Ratas sõnas, et Keskerakonna juhi-

tud valitsuse poliitikale annavad hinnangu Eestimaa inimesed. Ta märkis, et Keskerakonna ja valitsuse positsioon on tugev, sest teatakse, kes seisab inimeste heaolu eest ja kes jagab tühje lubadusi.

101 rahvakohtumist

Järgmisel aastal plaanib Keskerakond

tumist üle kogu Eesti. „Me soovime kohtuda inimestega linnas ja maal. Me tahame kohtuda noorte ja eakamatega, pereinimeste ja ettevõtjatega, riigiteenistujate ja kohaliku elu eestvedajatega. Inimestega, kellele läheb korda Eesti riigi ja rahva käekäik,“ selgitas Ratas. Tema sõnul kohtutakse in-

101 lähtekohta uue koalitsiooni läbirääkimisteks, kui oleme saanud rahvalt 2019. aasta valimistel mandaadi,“ rääkis Ratas.

Analüüs valimistele ja tööle

Volikogul rääkisid ka Keskerakonna peasekretär Mihhail Korb, kes analüüsis kohalike valimiste tulemusi, ning valitsuse liikmed Mailis Reps, Kadri Simson ja Jaak Aab. Korb märkis, et Keskerakonna võidukale valimistulemusele aitas kindlasti kaasa tugevate nimekirjadega esinemine ning hea meeskonnatöö. Kõrvale suudeti jätta sisemised lahkhelid ning valijatega suheldi ühtsete eesmärkide nimel.

Praeguseks on Keskerakond võimul 36 omavalitsuses ning nendest viies, sealhulgas Tallinnas, ollakse võimul üksinda. Kokku tuli erakond oma nimekirjadega valimistel välja 73 uues omavalitsuses 79-st. Kokku on Keskerakonnal üle Eesti 297 kohaliku volikogu saadiku kohta.

Keskerakonna parlamendifraktsiooni selleaastase töö ja tegemised võttis kokku Riigikogu Keskerakonna volikogu esimees Kersti Sarapuu.

Aivar Jarne, Kesknädal



VOLIKOGU SEAB EESMÄRGID: Keskerakonna volikogu võttis laupäeval vastu avalduse, milles seatakse eesmärgiks eakate inimeste heaolu parandamine.

erakond teha üle riigi 101 rahvakohtumist, et valimisprogramm lähtuks Eestimaa inimeste tahtest. Erakonna esimees märkis: Keskerakond on alati olnud koos inimestega ja töötanud eestimaalaste heaks, ning seetõttu soovetakse ka programm teha üheskoos.

Selleks korraldatakse 101 koh-

mestega, et küsida, mida Eestilt oodatakse ning mida peaks tegema, et Eesti oleks õiglasem ja parem paik, kus elada. Rahvakohtumiste tulemusel pannakse kirja 101 ettepanekut Eesti elu edasiviimiseks. „101-st tulevikku vaatavast mõttest lähtume Keskerakonna valimisprogrammi koostamisel. Meil saab olema

Keskerakonna volikogu: aeg on keskenduda eakate heaolu tagamisele

Keskerakonna volikogu võttis laupäeval vastu avalduse, milles sõnas, et Eestil on väga suur probleem vaesuse ja ebavõrdsusega ning et riik peab töötama kriitilisest hoolimata õiglasema ühiskonna jaoks. Järgmiseks suureks ülesandeks erakonna volikogu peab eakate inimeste heaolu parandamist riigis, sest pensionid on liiga väikesed ja eriti üksielavatel pensionäridel on raske toime tulla.

Avaldust volikogus tutvustanud erakonna juhatuse liige Raimond Kaljulaid sõnas, et eakatele keskendumiseks on õige aeg. „Keskerakond on valitsuses väga tõsiselt tegelnud just väiksemat ja keskmist sissetulekut teenivate inimeste elujärje parandamisega. Tulumaksureform on nüüd elluviimisjärgus ja põhimõttelised otsused on langetatud. Seega on väga hea ja õige aeg alustada järgmise suure algatuse ettevalmistamist. Selleks saab olema eakate heaolu tõstmise,“ sõnas Kaljulaid.

Avalduses tuuakse välja, et kuigi sellest aastast saavad üksielavad vanaduspensionialised lisatoetust 115 eurot aastas, valitsus on taastanud mitmed olulised toetused ja Keskerakonna juhitud kohalikes omavalitsustes pööratakse erilist tähelepanu eakatele, pole see veel kaugelki piisav.

„Riik peab iga päev töötama selle nimel, et kujundada õiglasemat ühiskonda, mis pakub võrdseid võimalusi kõigile. Nüüd, kus erakond keskendub maksureformide elluviimisele, peab Keskerakonna järgmiseks suureks ülesandeks saama Eesti eakate inimeste heaolu parandamine. Keskerakond on läbi aastakümnete seisnud eakate inimeste eest rohkem kui ükski teine Eesti erakond, ja teeb seda ka tulevikus,“ seisab avalduses.

Keskerakonna volikogu teeb Keskerakonna juhatusele ettepaneku töötada erakonna Riigikogu 2019 valimisprogrammi koostamisel välja uued lahendused pensionipoliitikas. „Meil tuleb tagada tänaste pensionäride igapäevane toimetulek ning pakkuda tulevastele pensionäridele kindlust,“ on kirjas volikogu avalduses.

Keskerakond jätkuvalt populaarseim

Novembris läbi viidud elanike küsitlus näitab, et Keskerakond on ka pärast valimisi populaarseim erakond – teda toetab 27 protsenti küsitletuist. Oktoobrikuiste kohalike valimiste ajal hääletas Keskerakonna poolt samuti 27 protsenti valijatest.

Keskerakonna aseesimees Jaanus Karilaid hindas eelmisel nädalal avaldatud küsitlustulemusi kui inimeste jätkuvat toetust erakonnale, peaministrile ja praegusele valitsuskolitsioonile. „Keskerakonda usaldab 27% valimiseelustega inimestest; praegust koalitsiooni toetab arvamusküsitluse järgi 45% Eesti inimestest ning opositsiooni 40%. Ka kohalike oma-valitsuste valimistel said koalitsioonierakonnad 45,7% häälest opositsiooni 26,2% vastu,“ tõi Karilaid välja.

Novembris langes toetus valimiseelust omavate vastajate seas enim Reformierakonnale, selgus ERR-i tellitud Turu-uuringute AS-i üle-eestilisest küsitlusest. Kui homme toimuksid Riigikogu valimised, annaks erakondlikku eelistust väljendanud vastajatest oma hääle Keskerakonnale 27% ja Reformierakonnale 22% vastanutest. Eelistust väljendanud vastajate arvustuses langes toetusprotsent kuu aega varasemaga võrreldes Reformierakonnale kolme protsendipunkti võrra. EKRE ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna toetus püsis oktoobrikuuga samal tasemel – vastavalt 13 ja 10 protsenti. Isamaa ja Res Publica Liidu toetus oli novembris kaheksa protsenti. Valimiskünnise alla jääksid endiselt nii Vabaerakond neljaprotsendise kui ka Rohelised kolmeprotsendise toetusega. Sep-

tembri ja oktoobriga võrreldes on kõige enam kasvanud toetus üksikkandidaatidele, keda novembri seisuga toetab 10 protsenti valijatest; see on 3 protsenti enam kui oktoobris.

Kohalike omavalitsuste volikogude valimiste suurim mõju küsitlustulemustele avaldus selles, et suurem hulk kodanikke ütles välja oma eelistuse. Kui oktoobris ei osanud oma eelistust öelda või väitis, et ei toeta ühtegi erakonda, 37 protsenti küsitletutest, siis novembris oli selliseid vastajaid vaid 29 protsenti. Võrreldes valitsuskolitsiooni ja Riigikogu opositsioonierakondade summaarset toetust, on ülekaal endiselt valitsuserakondade poolel – neid toetab kokku 45 protsenti, ent opositsiooni jäävaid Reformierakonda, EKRE-t ja Vabaerakonda 40 protsenti valijaist. Kuid tervelt 15 protsenti vastajate erakondlikud eelistused jäävad Riigikogust väljapoole.

Turu-uuringute AS küsitles novembri esimesel poolal näost-näku meetodil enam kui tuhandet inimest nende kodus. Uuringutulemustes on esitatud selliste vastajate osakaal, kes omasid poliitilist eelistust.

Aivar Jarne, Kesknädal

Noortekogu pidas Raplamaal Talvekooli

18. ja 19. novembril pidasid kesknoored Talvekooli, kus panid ennast proovile Riigikogu-ainelises simulatsioonimängus.

Talvekooli saabudes leidsid noored ennast vastvalitud riigikoguliikmete rollis, kelle ülesandeks oli fraktsioon moodustada, riigis olevatele probleemide lahendusi pakkuda ning koalitsiooniläbirääkimisi pidada.

Talvekooli tuli avama Enn Eesmaa, kes pani noortele südamele, et Riigikogu liige peab käituma vastutustundlikult ning väarikalt, oluline on koostöö ja sisukus.

Noored pidid leidma lahenduse hüpoteetilisele olukorrale, millesse Eesti oli sattunud: otsa oli saanud põlevkivi ja eurosoonis möllas inflatsioon; Eesti ei saanud enam eurotoetusi ning suured probleemid olid julgeoleku, tervishoiu ja immigrandidega.

Simulatsiooni käigus oli noortel võimalus mõista, millega peavad silmitsi seisma poliitikud. Pidevalt olid kannul ka ajakirjanikud ERR-ist ja Melu24-st, kes esitasid teravaid küsimusi ning paljastasid fraktsioonide tagatubades toimuvat. Oma ideid pidi kaitsma nii pressikonverentsil kui ka debatil. Koalitsioonikõnelused võtsid mitu huvitavat pööret ning lõpuks moodustasid valitsuse hoopiski Reformierakond ja SDE.

Keskerakonna Noortekogu juhatus paneb suurt rõhku meeskonda ühendavatele tegevustele ja noorte juhtide arendamisele. Talvekool oli hea võimalus looduskaunis kohas Raplamaal Ruunawere Postimõisas omavahel paremini tuttavaks saada. Lisaks simulatsioonile



toimus ka ühine ajurünnak järgmise aasta tegevuskava koostamiseks.

Simulatsiooni president oli Jens Raevald, ERR peatoimetaja Alina Tubli, Melu24 reporter Tanel Ader, korraldusmeeskonnas olid Jan-Ander Kundla ja Gerttu Alteberg. Fraktsioone juhtisid Aleksandra Pavlova (KE), Marta-Magdaleen Kuningas (REF), Holar Sepp (EKRE), Iris-Ivika Kiveste (SDE) ja Jelisei Lokotar (Rohelised).

KEA KRUISE, Kesknõorte Talvekooli peakorraldaja, Keskerakonna Noortekogu juhatuse liige

Reformipott, Silvergate ja valimisvõit

Reformierakonnale teadmata päritoluga raha annetamine Silver Meikari poolt ei olnud üksikjuhtum, vaid „potti“ täitmise tegeles mitukümme inimest, kokku summas 1 294 000 krooni. Lisaks avastamata raha, mida hajutati ajalisel ja rohkemate inimeste vahel.

VIRGO KRUIE
MTÜ Eurosaadik

Eelmise nädala algul sai avalikuks Riigiprokuratuuri määrus, millega uuriti Silvergate'i nimelist Reformierakonnale sularaha annetamise skeemi. Asutusesise kasutamise märgete tehti 15.10.2012 kestvusega 5 aastat, aga seda ei pikendatud 14.10.2017. Kriminaaluurimise sisu oli üldjoontes teada meedia-kajastustest 2012. aastal ja uurimise lõpetamisest kirjutasin ka ise 31. oktoobril 2012 Kesknädal artikli „Reformierakondlik muundatud tõde“.

Annetatud raha päritolu jäi tuvastamata, Silver Meikari tõde erines Kristen Michali tõe. Praeguse avalikustamisega lõi Riigiprokuratuur pretseendi, et anda meediale Edgar Savisaare protsessiga seotud materjali.

Reformi „potti“ täitmine

Reformierakond on erakonna valimiskassa täitmise viinud täiuseni. Määruses on selle varjuniemeks „pott“. Nad on rahastamise küsimustes alati olnud seadustest sammukese ees ja kõndinud „hallil alal“, süüdistust saamata. Nii juhtus ka 1999. aasta valimiskampaaniaga, kus Siim Kallas, Märt Rask, Andres Lipstok ja firma R-Hooldus OÜ tegevjuht Heiki Kranich olid usinad „konsultatsioonide“ andjad. „Konsulteerimine“ kui erakonnale annetuste kogumise vahend sai määritud elamislubade müügiga, mille osalised Isamaa ja Res Publica Liidust – Indrek Raudne ja Nikolai Stelmach – sunniti poliitikast lahkuma. Erakonnale sularaha annetamise piirangust (1000 krooni) mindi paljudes erakondades mööda

praktikaga, et annetusi tehti järjest (999 krooni päevas) kuni soovitud summa täissaamiseni. Juriidiliste isikute annetuste keelust mindi mööda läbi valimis- tege seotud arvete maksmise firmade poolt. Reklaamibüroo Droom OÜ tasus reformikate Jaanus Rahumägi ja Robert Antropovi valimiskulusid, 2007. aastal aga pankrotistus, sest talle jäeti maksmata.

Erakonnale enda nimel avalikult annetamisest mindi mööda summa osadeks jagamise ja teistele inimestele annetamiseks andmisega. Selline must raha võis olla ka kuritegelikul teel saadud või mõeldud korruptiivsete teenete eest tasumiseks.

Silver Meikari ega keegi teine annetamis- osalejatest ei ole rõhutanud, et kõnealusel perioodil kehtis erakondadele annetatud rahale tulumaksu- tagastus ehk nad said vähemalt 21% sellest tagasi. See oli rohkem kui erakonna aitamise.

Pevkur teadis Reformi „potist“

Prokuratuuri määruses oli suurim uudis Reformierakonna praeguse esimehe Hanno Pevkuri teadmine „potti“ rahadest. Selgituste asemel soovitas endine sotsiaal-, sise- ja justiitsminister Pevkur pöörduda küsimustega Kristen Michali poole, kes oli uuritavatel aastatel erakonna peasekretär.

Tunnistaja Mairo Kiho: „Firma Biokile kontolt me mingit raha ei kasutanud. Meil oli enne raha üleandmist sõlmitud kokkulepe, et iga kuu maksame 5000 krooni ning seepärast raha üleandmisel enam ei selgitatud, mille eest antud raha Pallingule

antakse. Palling ütles, et meie käest saadud raha viib ta „potti“.

Sain ise aru, et „potti“ tähendab Reformierakonda. Mina käskisin Marekil üle kontrollida, kas

ma 10000 krooni, teatas mulle Marek. Summa 10000 krooni maksime Marekiga pooleks. Palusin jällegi Marekil kontrollida, kas raha jõudis potti, peale mida ta Hanno Pevkuriga suhtles ja teatas hiljem mulle, et raha jõudis potti.“

Neid tunnustusi edasi ei uuritud, sest riigiprokurör Heili Sepp kammitse uurimise erakonna-

raha oli väike osa sellest, mida Riigiprokuratuur ajaperioodil 2009. a. II poolaastast kuni 2010. a. I poolaastani analüüsis ja kahtlasena tuvastas. „Vähemalt 22 puhul toimus annetusega seotud ülekandele lähestikustel päevadel sularaha sissemaks kontole sarnases summas. Selles nimistus oli mitmeid Riigikogu liikmeid ja Tallinnas töötavaid reformierakondlasi, kuid silma

ütles. Nende rahadega maksti 2009. aasta kohalike valimiste kulud ja valmistuti 2011. aasta Riigikogu valimisteks. Seisuga 31.12.2010 oli erakonnal raha 3 351 409 krooni. Seega vahetult enne 2011. aasta märtsis toimunud Riigikogu valimisi oli partei kassas 3,3 miljonit eurot. Sellest 1,3 oligi see kokkulüüsatud summa.

Seekord ei tulnud avalikustamisest uut skandaali. Telekanalite „Aktuaalne kaamera“, „Reporter“ või Tallinna TV uudised sellest lugu ei teinud. Meedia reageeringut iseloomustab laupäevane Vikerraadio saade „Rahva teenrid“ – eelviimase teemana 6 minutit. Sulev Vedler ütles kokkuvõtteks, et siin ei olnud peale ajaloo midagi: uurimine on lõpetatud, see ei olnud I astme kuritegu, keegi ei olnud süüdi. Meikari viidud raha kandis erakond riigieelarvesse. Kalle Pallingule antud Mairo Kiho raha „potti“ jõudmise kinditamist Hanno Pevkuri suu läbi tõlgendas Sulev Vedler, et „mis seal siis on, tema käest isegi ei liikunud must raha. Tema käest küsiti, et „kuule, küsi järgi, kas see raha, mille me andsime Pallingule, kas see jõudis parteikassasse või mitte“. Pevkur teatas, et ikka jõudis küll. Mehed kontrollisid, et Palling ei paneks seda oma taskusse.“

„Sotsiaalne kontroll!“ Iisak saatejuht Mirko Ojakivi lõpuks. Pühapäevane R2 saade „Rahva teenrid“ kajastas saate teises pooles teemat üle 10 minuti.

Silvergate oli kõigest üks kanal võimuerakonna ebaseaduslikul rahastamisel. Teemat ei uuritud, sest prokuratuuril puudus soov valitsusparteid uurida, palju huvitavam oli Edgar Savisaar opositsioonist. Kuni Kristen Michal, Kalev Lillo, Kalle Palling, Martin Kukk ja Hanno Pevkur vaikivad, ei tule Reformi „poti“ sisu kohta uusi paljastusi.



Korruptsioonisupp sai nii rammus, et Reformierakond ei jaksa tänaseni seda ära helpida.

meie kantud raha jõuab sinna kuhu vaja. Marek helistas Hanno Pevkurile, kes ütles, et raha jõudis kohale. Seda, kuidas Pevkur kontrollis, et raha „potti“ jõudis, seda ma ei oska öelda. Kolmas raha maksmine toimus kas 2009. a lõpus või 2010. a. alguses samuti Fahle restoranis, kus osalesime mina, Marek ja Kalle Palling. Seekord andis Marek minu nähes Kalle Pallingule 10 000 krooni sularahas. Seda, et kolmas kord on sum-

seaduse rikkumisega, mille raames ei saa teha jälitustoiminguid. „Jälitustoiming on lubatud vaid selliste kuritegude puhul, mis on karistatavad vähemasti 3-aastase vangistusega.“ Erinevalt 2011. aastal alanud Edgar Savisaare uurimisest ei nähtud Reformi „potti“ uurimises võimuerakonna rahapesu ega korruptsiooni.

Skandaal jäi tulemata

Silver Meikari toodud 115 000 krooni ja Kalle Pallingule antud

torkas ka mitmeliikmeline grupp Tartu reformierakondlasi, kelle annetused ja sularahasissemaksed koondusid üldjoontes 2009. a IV kvartalis. /.../“

Isikud, kes olid annetusele eelnevalt teinud sarnases väärtuses sularaha sissekande või saanud samaväärse ülekande oma sõbralt/sugulaselt, andsid selle kohta mäletatavasti erinevaid selgitusi. Kuulsaimaks sai „ämma kapist“ raha laenamise

Reformierakonna opositsioonis sitsimine tuleb Eestile kasuks

Kui Vanajumal 1959. aasta 16. juulil puhus ühele poisilapsele hinge sisse, ei teadnud ta, et tulemas on üks paras punn-juurikas. Kommunismiajastu koolides õpetati pioneeridele vajalikke omadusi edasiseks tööeluks. Õpetati ka viisakat käitumist ja teiste austamist. Kui agaralt sellega kaasa läks too punn-juurikas Jürgen Ligi, me enam ei tea. Kõik eelnev elukäik ja kommunistlik minevik on Vikipeediast kustutatud. Nii toimisid kõik eelmise kommunismi lapsed, kui nad võimule said. Minevik kustutati.

KESKNÄDAL

Jürgen Ligi on varasemast tuntud kui „musterisa“. Poeg Rasmus Ligi võeti kinni Tallinnas Stockmanni kaubamajas, kus turvamehed tabasid ta kahel päeval järjest koos sõpradega kalleid rõivaid varastamas. „Pärast seda, kui ta poeg vargustelt tabati, lahkus reformierakondlane Jürgen Ligi parlamendist. Poliitik põhjendas seda sooviga poega kaitsta. „Isana tahan ma oma poega kaitsta, samas on selge, et sellisele teole ei ole õigustust. Leian, et praegu on minu kohus võtta aeg maha ja pühendada rohkem aega perele.“

(PM 11. juuni 2003). Ajajooksul on Jürgen Ligi muutunud üha kihvtisemaks. Riigitelevisioonis ründas ta naispoliitikut räigelt, käskides kaagutamine lõpetada!

See põhjustas rahvaajakirjanduses tohutu pahameele, aga mis sellest – Jürgen on ikka Jürgen. „Kaunid suured silmad on tavaliselt olnud kinnise suu kohal“: Selline repliik tabas Riigikogu liiget ja Siim Kallase tütart Kaja Kallast, kes kahtles, kas reformierakondlaste selgitused Reformierakonna ebaseadusliku rahastamise kriminaal- asja uurimise käigus olid ikka tõele vastavad.

2015. aasta algul aga sai see „moraalimajakas“ kiiruseületamise eest 120 eurot trahvi, kuna sõitis 90 km/h alas kiirusega 113 km/h.

Reformierakond asus rünnakule

Nüüd ründab Jürgen Ligi peaminister Jüri Ratast. Tema hinge ei mahu see, et rahvas saab tänu astmelisele tulumaksule rohkem raha kätte. Reformierakond oli harjunud seda tõde varjama ja saavutanud seitsmeteistkümmene aasta jooksul võimal olles sellise riigivalitsemisvariandi, mis rikastab rikkaid ja teeb vaeseid väikesepalgali ja pensionäre

aina vaesemaks. Kurb on ka ajalugu meenutada. Reformarite kilekoti-seeklite taga võib peituda suurkorruptsioon võõrpankadega, mille käigus on riigis maksuvabalt kadunud kümned miljardid! See on võimaldanud pankadel kasumeid riigist kenasti välja viia ilma Eestis makse tasumata. Eesti maksusüsteem on kaotanud palju – maksud on saanud Rootsi ja teised välisriigid. Täpselt sama käitumisnorm, mis kitsa rikaste kildkonna ja suure hulga vaeste tekitamine ühetaolise tulumaksu abil.

Eesti keskklassist jäid vaid riismed järele. Täpselt nii, nagu läks kunagi meie põllumajandusega. Siia lisaks võib välja tuua Silvergate'i skandaali.

Kaja Kallas lükati tanki

Täna on häda hoopis suurem. Reformarite vaenutegevus valitsuse ja ka nende endiste koalitsioonikaaslaste vastu on võt-

nud hoopis uema ja julmema tasandi. Nii valus ja vaevarikas on olla koalitsioonist välja tõugatuna. Aga on veel üks õlekõrs. Ja seda ka Ligi hakkas kasutama.

Lükkas noore ja kogenematu Brüsseli tüdruku enda eest kirema. Sellesama, Ligi poolt rünnatud „Kaunid suured silmad on tavaliselt olnud kinnise suu kohal“. Kaja Kallase nimel on maha saadud lahmiva ja lausa paanikat külvava artikliga peavoolumeedias. Kaja Kallas kirjutab sellest, et valitsusel peaks häbi olema... Meie arvame, et häbi peab olema reformistidel, kelle maksupoliitika soosis jõukamaid, endaga niigi hästi hakkama saavd inimesi, ja kes vaid lubasid, et Eesti jõuab peagi rikkamate riikide sekka. Muuseas, viie rikkaima hulka! Aga Kajale ja juhtisale Jürgenile soovitame rohkem empa-

tiat. Aeg-ajalt tuleks ka Brüsseli koridorides suruda end nende inimeste kingadesse, kelle palkanumbri on hoopis teisest ooperist.

Reformierakonna maksupoliitika on juba tänaseks maatas teinud. Eesti Panga asepresident Ülo Kaasik ütles „Aktuaalses kaameras“, et tuleva aasta riigieelarve pole küll tasakaalus, aga on tasakaalu-lähedane ega löö majandust uppi.

Vaat seda too punn-juurikas küll ei oodanud!

Siia sobiks lisada „Nakatunud raibe, pane ennast põlema!“.

Selline oli Ligi sõim Kalle Muuli aadressil tema idee pärast saata riigikogulased sundpuhkusele. Jürgen Ligi võiks tõesti oma närve puhata. Opositsioonis sitsimine tuleb Reformile, ja seeläbi tervele Eestile, ainult kasuks.

Riigieelarve liigub vastuvõtmise suunas

Vaatamata opositsiooni vastuseisule lõpetas Riigikogu eelmisel nädalal 2018. aasta riigieelarve teise lugemise ja saatis selle kolmandale lugemisele. Muudatusi eelarveprojekti on võimalik veel teha 29. novembrini. Riigieelarve on kavas vastu võtta detsembris.

Opositsioonilised Riigikogu liikmed ja fraktsioonid esitasid enne teist lugemist eelarve eelnõu 50 muudatusettepanekut. Mitmed muudatusettepanekud puudutasid struktuurse eelarvepositsiooni tasakaalustamist, vähendades põhiseaduslike institutsioonide ja ministereeriumide valitsemisalade tööjõu- ja majandamiskulusid ning Rail Balticu, EAS-i jt kulusid.

Üheks näiteks oli EKRE, kes tegi ettepaneku teatrit NO99 ära võtta 245 000 eurot riigi toetust. „Antud eelarvealalt toetatakse ka Teater NO99 SA, mis tegeleb kultuuritootmise asemel vasakradikaalse propagandaga, mille vajalikkus ja esteetiline tase on Eesti maksumaksjale raskesti põhjendatav,” selgitas EKRE teatrit raha äravõtmise põhjust. Rahanduskomisjon jättis selle ja muud säärased muudatusettepanekud arvestamata.

Rahanduskomisjoni esimehe Mihhail Stalnuhhini (pildil) sõnul ei leidnud need ettepanekud pärast läbivaatamist komisjoni toetust, sest katteallikateks pakutud lahendused oleksid muutnud eelarves taotletud proportsioone ja püstitatud eesmärkide saavutamist. Eelnõu menetlemise käigus kuulus rahanduskomisjon ära kõik valdkonnaministrid, et saada detailne ülevaade valitsemisalade eelarvetest. Rahanduskomisjon koostas 20 muudatusettepanekut, mille sisuks on valitsemisalade vahelised ja sisesed tehnilised muudatused ning tekstiparagrahvide täpsustamine.

Komisjoni poolt tehtud muudatused koostati ministereeriumidest saadud täiendava informatsiooni alusel.

Vabaerakonna, Reformierakonna ja EKRE fraktsioon tegid ettepaneku eelnõu teine lugemine katkestada, mis oleks seadnud ohtu eelarve tähtaegse vastuvõtmise. Hääletusel pooldas seda aga vaid 34 ning vastu oli 54 saadikut. Mistõttu parlament saab eelarve menetlemisega minna edasi kava kohaselt.

Alkoholiaktsiis tõuseb

Eelarve teise lugemise päeval oli opositsiooni üheks suuremaks mureks, et kuidas saaks ära jätta eelarvesse planeeritud alkoholiaktsiisi tõusust planeeritud tulu. Tuleva aasta riigieelarve eelnõus on alkoholiaktsiisi laekumiseks kavandatud 341,2 miljonit eurot, selles summas sisalduv ka kavandatud aktsiisitõusu mõju. 1. veebruarist peaksid tõusma kõigi alkoholiliikide aktsiisimäärad.

Reformierakondlane Aivar Sõerd päris peaminister Jüri Ratase kolmapäeval valitsuse infotunnis: kas alkoholiaktsiisi tõusu saab ära jätta? Peaminister andis teada, et valitsusel pole kavas teha uusi muudatusi alkoholiaktsiisi ja riigieelarve osas. Ratas selgitas, et valit-

sus teeb selliseid eelarvepoliitilisi ja maksupoliitilisi muudatusi põhimõtteliselt kahel korral: kui arutatakse riigi eelarvestrateegiat ning riigieelarvet. „Tegemist on väga hea eelarvega, mis on kindlasti kaasav eelarve, mis arvestab seda, et Eesti majandust tuleb taaskäivitada, Eesti majandusele tuleb

hoogu anda. Tegemist on eelarvega, mis märkab kindlasti meie inimesi, et võimalikult palju sellest majanduskasvust jõuaks meie inimesteni,” märkis ta.

Heaolu eelarve

2018. aasta riigieelarve seaduse eelnõu eesmärk on eelarvest rahastatavate tegevustega toetada riigi eelarvestrateegias määratud nelja prioriteeti: edendada Eesti majanduskasvu, suurendada Eesti rahvaarvu, tugevdada julgeolekut, suurendada ühiskondlikku heaolu ja sidusust.

Tuleva aasta eelarve arvestab 3,3-protsendise majanduskasvuga ja kavandab selle 0,25-protsendise miinusega. Eelnõu järgi on eelarve kulude ja investeeringute maht 10,58 miljardit eurot ning tulude maht 10,29 miljardit eurot.

Aivar Jarne, Kesknädal



Kadri Simson: Isegi reformierakondlased ei saa eitada, et maksureform suurendab inimeste sissetulekut

Majandus- ja taristuminister Kadri Simsoni (pildil) hinnangul ei ole imeks pandav, et juhtivad reformierakondlased eesotsas Kaja Kallasega kostitavad maksureformi lahmiva kriitikaga. Kui Kallas väidab, et „maksumuudatustest ei võida suurt mitte keegi”, siis nimetab ta mittekelleksi ligikaudu 85% Eestis töötavatest inimestest.

„Reformierakonna püha lehm, ühetaoline maksusüsteem, saab 2018. aastal viimaks ümber pööratud, ning see häirib neid. Reformierakonna valitud tempoga oleks tulumaksuvaba 500 euroni jõutud alles aastal 2049. Jah, uus maksusüsteem toob kaasa astmed ja erinevad maksumäärad, kuid see toob kaasa ka olukorra, kus maksumuudatustest võivad kõik kuni 1776 eurot kuus teenivad inimesed. Jagan peaministri arvamust, et senistest arusaamadest irdumine on ainult tervitatav, kui sellega kaasneb Eesti inimeste suurenenud sissetulek ja parem hakkamasaamine,” kommenteeris Keskerakonna aseesimees Kadri Simson Kaja Kallase kriitikat.



Majandusministri sõnul ei tasu Kallasel karta, et maksumuudatuste selgitamiseks loodavad digitaalsed lahendused Eesti e-lahenduste eelarvet liigselt kulutaks. Märksa kurnavamaks võib arvata ID-kaardiga ilmnenud probleeme, mida võib pidada suuresti Reformierakonna valitsuse mõõdalaskmiste lap-pimiseks, kuid ka sellega saadakse suurepäraselt hakkama. Simson jätkas: „Mis puudutab maksureformi mõistmist, siis soovitan Kaja Kallasel külastada Maksu- ja Tolliameti veebilehte. Seal on maksumuudatused põhjalikult lahti selgitatud, ning minule teadaolevalt pakutakse antud keskkonnas peagi ka lahendust, kus iga inimene saab oma maksuvaba tulu n-ö reaajas vaadata. Kuid juba etteruttavalt võin reformierakondlased maha rahustada. Isegi kõrgema palgaga inimene ei kaota maksureformi tõttu mingisugust kosmilist summat – jõukam vähemus maksab edaspidi 1 kuni 36 eurot rohkem tulumaksu. Usun, et selline lisasumma ei võta kõrgema palgaga inimestel tükki küljest ja muudab ühiskonda solidaarsemaks.”

„Astmeline tulumaks on Reformierakonnale aastaid õudusunenäoks olnud, kuid seda ei tasu karta. Euroopa Parlamendi saadikuna teab Kaja Kallas hästi, et suur osa Euroopast kasutab just astmelist tulumaksu,” lõpetas Simson.

Taani kohalike valimiste peateemaks oli heaoluühiskonna tulevik

Taanis toimused kohalikud valimised. Edukaimeks osutusid taas sotsiaaldemokraadid ja liberaalid. Valimiskampaania teemad olid heaoluühiskond ja selle tulevik ning immigrandid ja nendega seotud probleemid.

ANDRES LAIAPEA
välispoliitikavaatleja

Liberaalide ja sotside suur vastasseis on iseloomustanud Taani poliitilist maastikku juba pikemat aega. Kui parlamendivalimistel on liberaalid jäänud aeg-ajalt alla mõnele väiksemale jõule, nagu juhtuski kahe aasta eest, siis kohalikel valimistel on nad heidelnud sotsidega esikoha pärast juba enam kui sada aastat. Tegemist on pika ajalooga, suurte ja tugevate poliitiliste organisatsioonidega.

Sotsid: seame heaolu esikohale!

Sotsiaaldemokraadid rõhutasid, et nemad seavad esikohale inimeste heaolu. „Tugev heaoluühiskond, kus kõigil on võrdsed võimalused, ei ole iseenesest mõistetav. See on poliitiline valik,” märkisid nad nüüd valimisprogrammis. „Heaolu jaoks on vahet, kes laua otsas istub. See kehtib nii Christiansborgi [palee Kopenhaagenis, kus on üheskoos täidesaatev, seadusandlik ja kohtuvõim – Toim.] kui ka kommuunide ja regioonide

kohta. Võib olla häid ja halbu aegu, kohalike erinevusi ja erinevaid prioriteete. Aga ükskõik kus te riigis elate, võite olla alati kindel, et sotsiaaldemokraadid seavad heaolu esikohale.”

2015. aastal kogusid sotsiaaldemokraadid Taanis parlamendivalimistel enim hääli, neid toetas 26,3% valijatest, kuid langesid opositsiooni, sest nende juhitud punane blokk jäi parlamendis napilt (ühe kohaga) alla sinisele, mida juhivad liberaalid. Liberaalid ise langesid siis kolmandaks, jäädes alla ka rahvuslik-konservatiivsele Taani Rahvaparteile, kuid moodustasid vähemavalitsuse, kuhu kuuluvad praegu veel Liberaalne Allianss ja Konservatiivne Rahvapartei. Taani Rahvapartei valitsusse ei kuulu, kuid toetab seda parlamendis.

„Liberaalid, Liberaalne Allianss ja konservatiivid kulutavad ainult 50 ööri iga kord, kui läheks vaja ühte krooni, et hoida alles seda heaolutaset, mis meil on täna. See tähendab, et heaolu nõrgestatakse iga aastaga, mil praegune valitsus on ametis,” rõhutasid sotsid.

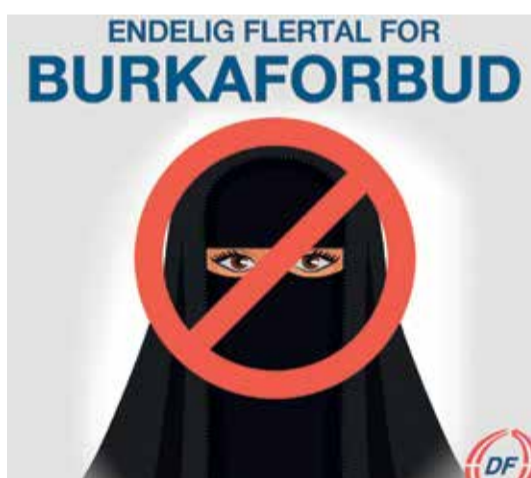
„Sotsiaaldemokraatidena teame hästi, et kõike ei saa lahendada suurema rahaga. Aga me peame olema võimelised seda juurde andma, kui meil tuleb eelseisvatel aastatel juurde lapsi ja vanureid. See maksab midagi. Nagu maksab ka see, kui tahame tõsta

oma kohalike omavalitsuste kvaliteeti päevakeskustes, koolides, hooldekodudes ja haiglates. See ei ole võimalik, kui see raha on kulutatud juba ära makskärbete peale.”

Liberaalid: immigrandid tööle!

Liberaalid seevast rõhutasid, et „üheks Taani suurimaks väljakutseks on viia kodanikke passiivselt ülalpidamiselt ära tööle. Töökollektiiv on oluline üksikisiku jaoks, ning nii saaksime vabastada mitmeid miljardid kroone meie kõigi heaolu tarbeks. See väljakutse on eriti suur immigrantide ja nende järeltulijate puhul. Enam kui 80% rahalist toetust saavatest abielupaaridest on mitte-lääne päritolu. Kui immigrandid ja nende järeltulijad töötaks samal määral, nagu Taani päritolu inimesed, võidaks Taani sellest igal aastal mitu miljardit krooni. Raha, mida saaks kasutada hoopis heaolu jaoks. Sellega saaks maksta tuhandetele sotsiaal-töötajatele või lasteaedades töötavatele õpetajatele. Heaolu nimel peavad töötama rohkemad.”

Liberaalid lubasid jätkata selliste poliitiliste ellurakendamist,



TAANI RAHVAPARTEI REKLAAM SOTSIAALMEEDIAS: Tegemist ei ole kaugelgtki nii käremeelselt ksenofoobse jõuga nagu Eestis EKRE, aga burkade keelustamist pooldavad ka nemad, kuigi pildil on näha hoopis nikab.

mis vähendavad kulutusi immigrantidele. „See on mõistlik printsiip, et sa pead enne panustama, kui sa saad naudida. Seetõttu laiendavad liberaalid seda põhimõtet, mida juba tuntakse lastetoetuste ja rahvapensioni puhul.“ „Välismaalased ei pea saama täit ligipääsu Taani sotsiaaltoetustele juba esimesest päevast,” rõhutasid liberaalid. „Liiga paljud, eriti mittelääne immigrantid ei osale tööturul. Liberaalid tagavad, et rohkem välismaalasi asub tööle, sealhulgas integratsiooniabi kohandamisega, kindlustades, et seda saaks maksta veel suuremal määral tööandja kaudu.”

Liberaalide retoorika on muutunud immigrantide suhtes nii rõhutatult kriitiliseks paljuskriitiliseks paljuskriitiliseks paljuskriitiliseks paljuskriitiliseks paljuskriitiliseks Taani Rahvapartei tõusule. Kui kahe aasta eest jääd sellele erakonnale parlamendivalimistel alla, siis viimased küsitlused näitavad, et täna rebitaks ette.

Kolmas jõud näitab suunda

Juba eelmistel kohalikel valimistel kolmandaks tõusnud Taani Rahvapartei on rõhutanud range immigratsioonipoliitika ja tugeva heaoluriigi seotust alates erakonna asutamisest 1995. aastal.

„Taani on hea, sooja südamega ning jõukas maa. Seetõttu aitame üsna iseenesestmõistetavalt inimesi, kes põgenevad eluhoitlikust olukordadest,” ütles nende programm. „Taani Rahvapartei jaoks on oluline, et esmalt ja eelkõige abistataks neid naabermaades, ja mitte Taanis astüüli pakkudes. Me peame abistama hädaabi- ja taastamistöödega maailma katastroofiirkondades ja tuli-punktides, kindlustades selle-aga, et need põgenikud, kes on tulnud Taani, saaksid pöörduda oma kodumaale tagasi nii kiiresti kui võimalik.”

„Aga me peame abistama vastu-

tustundlikult,” lisatakse samas. „Kedagi ei saa abistada sellega, kui Taani võtab vastu rohkem välismaalasi kui ühiskond löimida suudab. Kedagi ei saa abistada sellega, kui hõivamata immigrantidel lastaks töötuks jääda. Ja kedagi ei saa abistada sellega, kui laseme väärti mõistetud headusel õnnestada väärtusi nagu vabadus, võrdõiguslikkus ja demokraatia. Taani on võtnud aastate jooksul vastu palju välismaalasi. Seetõttu peab neid tulema vähem sisse ja minema rohkem välja. Pagulased vajavad rahu ja turvalisust, kuni nad on siin, aga nad peavad minema tagasi koju.”

„Nende immigrantide puhul, kes on tulnud selleks, et jääda, on hädavajalik integratsiooni keskseks elemendiks selged nõudmised.

Isiklik turvalisus, heaolu, haridus ja töö – need on tegelikult mitte üksnes helde pakkumine immigrantidele, vaid ka selged nõudmised,” rõhutab Taani Rahvapartei. „Me peame nõudma, et immigrandid hariksid ennast ning osaleksid tööturul, et nad saaksid panustada sellesse heaolusse, millest nad osa saavad. Ja me peame nõudma seda, et immigrandid järgiksid Taani seadusi, reegleid ja selliseid alusväärtusi nagu sooline võrdõiguslikkus, demokraatia ja sõnavabadus. Sest ainult nii saame tagada, et meil on ka tulevikus hea, taanilik ühiskond.”



TALLINNA TV

27. november - 3. detsember 2017

ESMASPÄEV, 27.11.

08:00 Nädal +*
 09:00 Kultuurimeeter*
 09:30 EV 100. Teekond*
 10:00 Nädal +*
 11:00 Rahvalöötis. Simman 2017 3/6*
 11:30 Majad ajas*
 11:55 Innovaatiline linn*
 12:20 Inimese mõde*
 13:05 Viini postmark (Eesti, 1967)*
 14:25 Info TV
 16:20 Maatriks*
 17:00 Rändur. Assoorid*
 17:30 TeTeVeke lastele
 18:00 TÄNA. Uudised
 18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 35/140
 19:05 Tallinn - Helsingi*
 19:30 Terve tervis
 20:00 TÄNA. Uudised
 20:20 TÄNA. Tallinna uudised
 20:30 TÄNA +
 20:45 Täna maailmas
 21:00 TÄNA. Uudised
 21:15 EV 100. Inimese mõde. Hando Runnel (2014)
 22:00 Korra kaitse!
 22:30 Värbamispäev (USA, 2014)
 00:20 TÄNA. Uudised*
 00:40 TÄNA. Tallinna uudised*
 00:50 TÄNA +*
 01:05 Täna maailmas*
 01:20 Info TV

TEISIPÄEV, 28.11.

08:00 TÄNA. Uudised*
 08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
 08:30 TÄNA +*
 08:45 Täna maailmas*
 09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 35/140*
 09:55 TÄNA. Uudised*
 10:05 Terve tervis*
 10:35 EV 100. Inimese mõde. Hando Runnel (2014)*
 11:20 Korra kaitse!
 11:50 Värbamispäev (USA, 2014)*
 13:40 Info TV
 16:30 Korra kaitse!
 17:00 Terve tervis*
 17:30 TeTeVeke lastele
 18:00 TÄNA. Uudised
 18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 36/140
 19:05 Innovaatiline linn
 19:30 Linnaosa lood
 20:00 TÄNA. Uudised
 20:20 TÄNA. Tallinna uudised
 20:30 TÄNA +
 20:45 Täna maailmas
 21:00 TÄNA. Uudised
 21:15 Poolkuu Igor Gräziniga
 22:00 Otse kümmesse
 23:00 Moisekatsi elohelü 2016 2/6
 23:30 TÄNA. Uudised*
 23:50 TÄNA. Tallinna uudised*
 00:00 TÄNA +*
 00:15 Täna maailmas*
 00:30 Poolkuu Igor Gräziniga*
 01:15 Info TV

KOLMAPÄEV, 29.11.

08:00 TÄNA. Uudised*
 08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
 08:30 TÄNA +*
 08:45 Täna maailmas*
 09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 36/140*
 09:55 TÄNA. Uudised*
 10:05 Linnaosa lood*
 10:35 Innovaatiline linn*
 11:00 Otse kümmesse*
 12:00 OTSE: LV Pressikonverents
 12:30 Poolkuu Igor Gräziniga*
 13:15 Rändur. Assoorid*
 13:45 Info TV
 15:15 Otse kümmesse*
 16:15 LV Pressikonverents*
 16:45 Poolkuu Igor Gräziniga*
 17:30 TeTeVeke lastele
 18:00 TÄNA. Uudised
 18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 37/140
 19:10 Meedia keskpunkt
 20:00 TÄNA. Uudised
 20:20 TÄNA. Tallinna uudised
 20:30 TÄNA +
 20:45 Täna maailmas
 21:00 TÄNA. Uudised
 21:15 Dokumentaalfilm. Arstid sõjapiirkonnas (BBC, 2014)
 22:05 Ajurünnak
 23:05 Meedia keskpunkt*
 23:50 TÄNA. Uudised*
 00:10 TÄNA. Tallinna uudised*
 00:20 TÄNA +*
 00:35 Täna maailmas*
 00:50 Info TV

NELJAPÄEV, 30.11.

08:00 TÄNA. Uudised*
 08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
 08:30 TÄNA +*
 08:45 Täna maailmas*
 09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 37/140*
 09:55 TÄNA. Uudised*
 10:05 LV Pressikonverents*
 10:35 Meedia keskpunkt*
 11:20 Dokumentaalfilm. Arstid sõjapiirkonnas (BBC, 2014)*
 12:10 Ajurünnak*
 13:10 Inimese mõde*
 13:55 Info TV
 14:45 Ajurünnak*
 16:45 Meedia keskpunkt*
 17:30 TeTeVeke lastele
 18:00 TÄNA. Uudised
 18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 38/140
 19:05 Horisont

20:00 TÄNA. Uudised
 20:20 TÄNA. Tallinna uudised
 20:30 TÄNA +
 20:45 Täna maailmas
 21:00 TÄNA. Uudised
 21:15 Rahvaadvokaat
 22:10 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev
 22:45 Otse kümmesse*
 23:45 TÄNA. Uudised*
 00:05 TÄNA. Tallinna uudised*
 00:15 TÄNA +*
 00:30 Täna maailmas*
 00:45 Info TV

REEDE, 01.12.

08:00 TÄNA. Uudised*
 08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
 08:30 TÄNA +*
 08:45 Täna maailmas*
 09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 38/140*
 09:55 TÄNA. Uudised*
 10:05 Rahvaadvokaat*
 11:00 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev*
 11:35 Horisont*
 12:30 Info TV
 16:35 Rahvaadvokaat*
 17:30 TeTeVeke lastele
 18:00 TÄNA. Uudised
 18:10 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 39/140
 19:05 Jäljed. Betty Kuuskemaa (2011)
 19:30 Kultuurimeeter
 20:00 TÄNA. Uudised
 20:20 TÄNA. Tallinna uudised
 20:30 TÄNA +
 20:45 Täna maailmas
 21:00 TÄNA. Uudised
 21:15 Maagiline reede: Taveariik UFODEGA
 21:45 Keskpäevane praam (Tallinnfilm, 1967)
 23:00 Suvestudio laulud
 23:50 TÄNA. Uudised*
 00:10 TÄNA. Tallinna uudised*
 00:20 TÄNA +*
 00:35 Täna maailmas*
 00:50 Info TV

LAUPÄEV, 02.12.

08:00 TÄNA. Uudised*
 08:20 TÄNA. Tallinna uudised*
 08:30 TÄNA +*
 08:45 Täna maailmas*
 09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 39/140*
 09:55 TÄNA. Uudised*
 10:05 Ela hästi!
 10:30 Terve tervis*
 11:00 Kultuurimeeter*
 11:30 Rahvaadvokaat*
 12:25 Korra kaitse!
 12:55 Taveariik UFODEGA*
 13:25 Keskpäevane praam (Tallinnfilm, 1967)*
 14:40 Info TV
 15:05 Ajurünnak*
 16:05 Moisekatsi elohelü 2016 2/6*
 16:35 Horisont*
 17:30 TeTeVeke lastele
 18:00 TÄNA. Uudised
 18:05 Jäljed. Betty Kuuskemaa (2011)*
 18:30 EV 100. Teekond
 19:00 Hakkame koos mõtet looma 1/3
 19:30 Rahvalöötis 2017 4/6
 20:00 TÄNA. Uudised
 20:20 Dokumentaalfilm. Esimene lend (2016)
 21:15 Dickensi maailm (BBC, 2015) 8/13
 22:00 TÄNA. Uudised
 22:05 Daamide õnn (Itaalia, 2015) 13/20
 23:00 Kultuurimeeter*
 23:30 Rahvalöötis 2017 4/6*
 00:00 Hakkame koos mõtet looma 1/3*
 00:30 EV 100. Teekond*
 01:00 TÄNA. Uudised*
 01:20 Info TV

PÜHAPÄEV, 03.12.

08:00 TÄNA. Uudised*
 08:20 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev*
 08:55 Ela hästi!
 09:25 Linnaosa lood*
 09:55 TÄNA. Uudised*
 10:00 Rahvalöötis 2017 4/6*
 10:30 Dokumentaalfilm. Esimene lend (2016)*
 11:25 Daamide õnn (Itaalia, 2015) 13/20
 12:20 EV 100. Inimese mõde. Hando Runnel (2014)*
 13:10 Otse kümmesse*
 14:15 Poolkuu Igor Gräziniga*
 15:00 Terve tervis*
 15:30 Taveariik UFODEGA*
 16:00 Kultuurimeeter*
 16:30 EV 100. Teekond*
 17:00 TeTeVeke lastele
 17:25 Reformatsioon 500 jumalateenistus
 18:50 Innovaatiline linn*
 19:15 Dickensi maailm (BBC, 2015) 8/13*
 20:00 Nädal +
 21:00 Hakkame koos mõtet looma 1/3*
 21:30 Pillimeeste klubi
 22:30 Prints Lavin (USA, 2013)
 00:00 Nädal +*
 01:00 Pillimeeste klubi*
 02:00 Info TV

Mulgi tarkus Põltsamaal: Eesti edasiminekuks vajame sisemist uhkust

Möödunud laupäeval toimunud Keskerakonna omavalitsuskogu ja volikogu koosoleku kohta Põltsamaa Ühisgümnaasiumit võib mõneti sümboolseks pidada. Koolis kogutakse teadmisi, oskusi ja kogemusi, ning seda kõike läheb ausaks ja väarikaks rahva teenimiseks vaja poliitikas nii omavalitsuse kui ka riigi tasemel. Iseäranis oluline on see praegu, mil käsil on haldusreform ja tegutsemiseks läheb rohkem vaja nii tarkust ja põhjalikkust kui ka pealehakkamist.

Koolimaja uksele tervitas nõupidamistele tulevaid omavalitsusjuhte Põltsamaa vallavolikogu esimees Andres Väin.

Rakvere (linn, kus Keskerakond pärast hiljutisi valimisi esmakordselt koalitsiooni jõudis) abilinnapea Triin Varek ütles, et Keskerakonna omavalitsuskogu ja Keskerakonna volikogu koosolek võimaldavad ka uusi tutvavaid leida, kogemusi hankida ja infot kaasa viia. „Mõistagi on rõõm erakonnakaaslastele rääkida oma kodupaigas toimuvast. Rakveres on kavas rajada uus tervisekeskus ning Arvo Pärdi kontserdimaja. Arvo Pärt on meie linna aukodanik. Olulised teemad on seotud ka põhihariduse ja riigigümnaasiumiga,“ lausub ta.

Karismaatiline omavalitsusjuht, varem Abja vallavanem ja haldusreformi-järgselt Mulgi valla vanem Peeter Rahnel (*pildil*) avaldas arvamust, et kõik Keskerakonna omavalitsuskogus ja volikogus käsitletud teemad olid väga olulised. „Tähtsad on näiteks haridusvaldkond ja tasuta ühistranspordi korraldamine. Olugi et Mulgi vald ei paikne mere ääres, oli väga hea kuulata majandus- ja taristuminister Kadri Simsoni juttu meie laevade toomisest Eesti lipu alla. Riigi arengu vaatevinklist on see väga teretulnud.“

Paikkonna kogemustest lähtudes rõhutas Rahnel ka koostööd naaberriikide omavalitsustega. „Meil on Läti omavalitsustega head suhted majanduse, kultuuri ja spordi vallas.“ Mulgi nime tähenduse üle on palju arutatud. 1934. aastal pakkus kindral Jaan Soots näiteks välja mõtte, et sõna *mulk* tuleb araabia keelest ning tähendab „isandat“ ja „käskijat“. Rahnelil sai aga palutud öelda mõni mulgi tarkus Eestimaa elu korraldamiseks. „Sa võid olla uhke. Uhkus peab olema aga sisemine, mitte väline ja selline, mis teistele kannatusi põhjustaks,“ lausub ta.

Õigete teemade tõstatamine

Mulgi valda esindas nõupidamisel ka endine Karksi vallavolikogu esimees Heino Luik. Tema peab oluliseks alalhoidlikkust. „Kõige enne on tarvis omavalitsustes struktuur paika panna. Ühtlasi peab vaatama, et rumalusi ei tehtaks. Kahe-kolme aasta vältel ei tohiks midagi uisapäisa muutma hakata. Las aga praegu jooksevad asjad nii nagu nad seatud. Haldusreform oli rahvale niigi parajalt suureks matsuks. Ega suuremad omavalitsused nagu Abja ja Karksi vald soovinudki liitumist. Protsess sai teoks poolsundkorras, sest selline oli valitsuse suund ja peame sellega rahul olema.“

„Erakonna volikogul oli hea kuulda pensionäride teema üles võtmist. Suhtlesin mitmete tuttavatega, ennekõike Keskerakonna naiskogu KENA liikmetega Pärnust, Valgast, Tallinnast ja Tartumaalt. Rääkisime põhiliselt möödunud valimiste järelkajadest, arutasime haldusreformi teemasid,“ ütles Jõgeva vallavolikogu Keskerakonna fraktsiooni esimees Heli Raevald, kes on ka erakonna naiskogu KENA Jõgevamaa osakonna esinaine ja töötab Jõgeva sotsiaalkeskuse „Elukaar“ juhatajana.

Mitme omavalitsuse liitumisel tekkinud Elva vallast, kus Keskerakond samuti koalitsioonis, oli nõupidamistel Toomas Paur. „Praegu on oluline informatsiooni saada ja seda edasi analüüsida. Oma valla tahame inimeste probleeme lahendades viia sellisele tasemele, et edasiarenemisest tunneks rõõmu iga vallaelanik. Arvestades, et Elva valla elanike arv on 14 685 ja pindala ligi 700 km², tuleb selles piirkonnas elu tulemuslikuks korraldamiseks palju pead murenda ja tööd teha. Raskused ongi aga võitmiseks,“ ütles omavalitsustegelane ja Riigikogu liige.

Head eeldused

Põlva vallavanema Georg Pelisaare arvates jäi erakonna omavalitsuskogul ja volikogul



kõlama, et lähiajal toimub Keskerakonna eestvedamisel mitmeid muudatusi. Eriti palju saadetakse korda haridusvaldkonnas. „Tuleb õpilaste lõunatoetus, mis siiani kaetud osaliselt. Põlvas näiteks omavalitsuse eelarvest. Väga tähtis on huvitegevusele eraldatud raha kolmekordistamine. Igati tarvilik on ka ühistranspordile eraldatava dotatsiooni suurendamine.“ Pelisaar peab igati arukaks ka elanike kaasamist eelarve koostamiseks ja 101 idee kogumist, mida saaks ellu viia pärast 2019. aasta Riigikogu valimisi.

Niisiis püsib keskerakondlaste keskel mõte, et eeldused tubliks edasiminekuks on olemas. Muide, ka Põltsamaa Ühisgümnaasiumi motoks on „Heade eelduste looja“.

Jaan Lukas

Meie vaesuse arvelt tuleb Tallinkile hiigelkasum

Juba Vene aja lõpul said alguse laevasõidud Eestist Soome. Mäletatavasti läks siis vaja küllakutset, et viisa saada. Tihti piisas kohalikus saatkonnas vaid faksipaberil olevast, ja oligi „viisumi kädessä“.

Laevapilet polnud rubla-ajal kallis ja milline rootsi laud ootas laevarestoranis!

Üks parimaid palasid oli küpsetatud suur lõhekala. Lisaks sai kulbiga võtta punast kalamarja. Restoranis võisid pugida kõike seda vähem kui kolmetunnise reisi ajal.

Ka Soome õlu oli pakkumisel. Muuseas, tollased kohalikud õlled olid ikka väga nigela maitsega.

Kes siis Soome vahet sõitsid? Juba oldi ennast sinna tööle sokutatud ja olid ka NSVL-SF ühisfirmad.

Tollased kalevipojad olid au sees ja neid koheldi südamlilikult. Üsna tihti sai nii mõnigi nupukam meistri mees seal kingituseks rikkiläänud elektroonikaseadme või külmkapi.

Tegi kodus korda, ja äkki töötab see veel tänagi. Soomlased tundsid kaasa Eestis lahvatunud iseseisvuspüüdlustele, samas kui riigi ametlik ajakirjandus sellest vaikis.

Palgad Soomes olid head. Paljusid ühisfirmade töötajaid avitas Soome maksuseadus ja Eestis sellekohase kohaliku seaduse puudumine. Eestlased

Soomes pahanud ei teinud.

Oli käibel lause, et igal eestlasel on oma „kodustatud“ soomlane. Sama mainiti ka vastupidiselt. Olukord on nüüdseks tohutult muutunud. Eesti Ekspress 27. augustil 2015 meenutas kümne aasta tagust:

„Oli aeg, mil Eesti riigis tekkis moodsa kapitalism. Kooperatiiviasustul rublasid kokku kühveldanud mehed muutusid tõsisteks eraomanikeks ning riik jagas erastamise käigus väljavalituile paremaid palasid. Ekspankur Ain Hanschmidt vormistas ennast möödunud nädalal lõpuks ometi Tallinki suuromanikuks.

Paberid näitavad tagantjärele, et tol päeval sündiski Eesti selle aasta tähtsusel teine äritehing kevadtalvise Hansapanga ülevõtmise järel.

Paberimäärimine pidi olema igati korralik, sest kuigi müügihind oli vaid 40 000 krooni, andis advokaat tegelikult Hanschmidtile üle suurosaluse Eesti ühes edukaimas firmas, laevakompaniis Tallink. See on firma, mis tellib pea iga aasta tuttu laeva hinnasildiga miljard krooni ja rohkem. Enamik eestlasi ostab

isegi pükse harvemini.

Kolleevid Äripäevast hindavad, et möödunud reedel omanikku vahetanud Tallinki osaluse tegelik väärtus on umbes 700 miljoni krooni. Eelpoolnimetatud 700 miljoni tehing kuulub mitme tunnuse järgi kategooriasse, kus sõber aitab sõpra või käsi peseb kätt. Selle tehingu eellugu ulatub rahareformi-järgsesse aega, kui Setumaalt pärit noorherra Enn Pant tuli Tallinnasse ning tõusis sõprade abiga Rahandusministri kantsleriks. Pandi käe all koostati riigieelarvet ehk suuresti just tema käsutas riigi rahakotti.“

Aga täna on laevakompaniile rahatoojaiks ikka meie kalevipojad, lisaks ka välituristid. Nad sõidavad Soome ja Eesti vahel Tallinki laevadega. Annavad piletitulu üha rikkamaks saavale firmale. Tallinki aktsiakapitaliks on juba 26 071.20 eurot ja nende aktsia- raamatu pidaja on Nasdaq CSD SE aadressil – *Valnu iela 1, Riia, Läti*. AS Tallink Grupp teenis üheksa kuu auditeerimata vahearuande

kohaselt 45,4 miljonit eurot puhaskasumit, mis on 12 protsenti enam kui mullu samal perioodil.

Millest see räägib?

Meie vaesuse arvelt tuleb Tallinkile kasum. Kodus tööd pole, palgad siin on väikesed, ja nii see laevafirma raha saabki. Soome turistide arv enam eriti ei tõuse, sest viinaralli kandub teisi teid pidi Lätimaale.

Meie inimesed käivad aina enam Soomes ja Rootsis töö! Eestist on saamas „vaene Lõuna-Soome“ – nii nagu Itaalia puhul on Sitsiilia. Kus kuritegevus lokkab ja inimesed on vaesed. Ka meie mehepojad on Soomes palju pahanud teinud. Ikka ja jälle loome suurenevast kuritegevusest – nii vargustest kui ka röövimistest. Palju siitrahva kodakondsed istub Soomes vangis.

Olgu kuidas on, aga see kunagine suur ja sõbralik poolehoid hõimuvõlled poolt on kadunud. Selle on hävitanud mõned meie pojad-tütred, ja usaldust taastada on väga raske. Reisivad iganädalaselt meie töömehed, ja ikka Tallinki laevadega. Makstes kinni kallid laevapiletid. Ning stüdi selles on Eesti madalad palgad.

Aivo Oina

Haldusreformist, ahistamistest ja valimistest

Kesknädala 1. novembri esiküljel ilmus riigihalduse ministri tõdemus: haldus-territoriaalsele reformile võib kriipsu alla tõmmata – senise 213 omavalitsuse asemel jätkavad tegevust 79 kohalikku omavalitsust ehk 15 linna ja 64 valda. Samas ei mainita, et endistest valdadest saavad osavallad ja nende volikogudest osavallakogud. Vallaisade lahkumisega tekkinud vaakum tuleb igal juhul täita, sest loodus ei salli tühja kohta. Hiidlastel juba olevatki personaalselt kõik paika pandud.

Vabaerakonna esimees Artur Talvik kirjutas Postimehes (15. sept.), et kasvatame oma lastest potililli ja arvame, et riik peab meie iga sammu eest hoolitsema. Nii see aga kahjuks ongi. Meie kuulus e-riik kasvatab füüsiliselt mandunud arvusõltlasi. Mida külvad, seda lõikad! Ligi 30% noormeestest praagitakse kaitseväeteenistusest välja; väidetavalt tervislikel põhjustel, sest nende füüsiline aktiivsus jätab soovida.

„Ahistamine“ on meil uudislikuks moesõnaks saanud ning leiab nüüd kasutamist igal võimalikul ja võimatul juhul. Ahistamisena võib käsitleda ka Eesti Vabariigi põhiseaduse mitmete paragrahvide suvalist tõlgendamist.

ETV kiitis, et rahvaküsitluse kohaselt on novembri seisuga populaarseim erakond reformistide oma. Huvitav, kas meie rahval on haugi mälu? Nagu polekski olnud oravate poolt 17 aastat kestnud rahva kukil parasiteerimist, Eesti põllumajanduse laostamist ja elanike selekteerimist rikasteks ja vaesteks? Praegusel valitsusel tuleb seda lahjendatud suppi helpida veel mitu aastat.

Kohalike omavalitsuste valimistest on saanud ajalugu, kuid valijate kesine osavõtt on tõsine signaal olukorra parandamiseks. Nõukaajal osales valimistel ikka 99,9% valimisest rahvast. (Sedasorti arvudega manipuleerib edukalt meie kaubandus, kus iga kaubahind peab ilmingimata lõppema üheksaga.)

Elmar Hollmann, Kärdla, Hiiumaa

Demokraatiast mõeldes

Demokraatia nõuab väga kõrget Hingekultuuri. Matsluse kätes muutub ta groteskiks ja tuleb kallale.

jõhkust ja julmust peetakse ratsionaalsuseks... Kus hingeline matslikkus on aktsepteeritud normaalse tegelikkusena?

Mis saab ühiskonnast, "kultuurist" ja "tsivilisatsioonist", kus empaatiat käsitletakse kui ärevushäiret?.. Ning

Kõike head soovides, lugupidamisega Marga Tiitus

Tulumaksureform taotleb heaolu kõigile

Vabariigi Valitsus soovib tõsta järgmiseks aastaks tulumaksuvaba miinimumi määra 500 euro peale. Muudatus suurendab solidaarsust ja võrdsust ühiskonnas ning aitab kehvel järjel olevaid inimesi.

Solidaarsem ühiskond näitab, et isiku majanduslikust seisust olenemata on tal võrdsed võimalused nendega, kes kuuluvad ühiskonna jõukamasse ossa. Ilma jõukama kihi panuseta pole meil võimalik aidata abivajajaid.

On kõnekas, et suur enamik Euroopa riike on võtnud kasutusele astmelise tulumaksu. Ühetaoline tulumaks kehtestati enamasti Ida-Euroopa riikides, sh Venemaal, 1990ndatel ja 2000. aastate alguses, et ergutada noortes demokraatlikes riikides majanduskasvu. Järk-järgult on sellest maksustamisviisist loobunud Ukraina, Tšehhi, Slovakkia, Albaania ja Montenegro, sest on jõutud arusaamisele, et kõigil inimestel ei saa ühe mõddupuu järgi raha koguda ja majanduse ergutamiseks on see viis end ammandanud.

Valitsuse pakutud plaani kohaselt võidaks tulumaksureformist kolm neljandikku Eesti elanikest. Nende seas on ka politseinikud, õpetajad, päästjad jt. tublid töötajad. Iga inimene, kes teenib kuus kuni 1200 eurot, hakkab muudatustest võitma kuni 64 eurot kuus. Kel teenistust 1201 eurost 1776 euron, võidab 1-36 eurot. Väike vähemus, kes teenib üle 2100

euro, peab ühiskonda panustama kuus senisest kuni 36 eurot rohkem. Kui Eesti keskmisele madalapalgalisele perele jääb kuus kätte 64 eurot, siis saab see pere endale lubada mitmekesisemat toidukorvi või mõne kultuuriürituse külastamist. Kui säästa aastas võidetud summa, siis oleks see 768 eurot, mille eest saab see pere endale lubada SPA külastuse. Jõukamate 36-eurost kaotust kuus ei peaks nägema karistusena, vaid panusena ühiskonda.

Alati on erinevad reformid tekitanud pisut segadust ja arusaamatusi. Seepärast pole ka inimeste arvamus praeguse olukorda, kus muudatused tekitavad palju küsimusi. Siin on riigil oluline roll teha inimestele selgeks ja arusaadavaks, millistele detailidele tuleb tähelepanu pöörata. Maksusüsteemi lihtsus ei saa olla eesmärk omaette, sest kui praegune süsteem jääks kehtima, siis alles 2049. aastal jõuaksime järgmise aasta tasemeni. Lisaks suudame tänaste digilahenduste näol teha arvutil enda eest vastavad arvutused, et ei peaks oma pead vaevama.

Väiksema sissetulekuga inimestele rohkem raha kätte jättes tõstetakse nende heaolu. See ei saa olla koht, kus jõukamad inimesed saavad elada nende arvelt.

Markus Meier, Kesknõrte Võru klubi esimees

Tallinn 10130, Toom-Rüütli 3/5, Kesknädal

Alkoholiaktsiisi lauluke

Eesti rahval tekkis mure, kasvõi mure kätte sure. Murega võib minna halliks, sest alkohol on läinud kalliks. Valitsus see ütles: STOPP! Joomisega olgu lõpp! Selleks leidsime me viisi, tõstame vaid mõnd aktsiisi.

Seda paljud küll ei taha, sest karske eluviis on paha. Lähme Lätist viina tooma, siis ei peagi piima jooma! Elumere kõrged lained tekitavad palju paineid. Kui võtad veidi Läti viina, ei rahamured enam piina.

Läti piiril kaubaketid, tulesäras alkoletid. Viin on odav, viin on hea, lihtsalt segi ajab pea. Eesti rahvas tahab juua, Lätist alkoholi tuua. Alkohol see tõstab tuju, elumerel rõõmsalt ujuda.

Opositsioon see hõõrub käsi, aktsiisi laitmast ta ei väsi. Eelarve nüüd läheb uppi, üks sööge ise oma suppi! Midagi ses loos ei klapi. Võtke kaine mõistus appi! Pole mõistlik nõnda juua ja veel Lätist lisa tuua!

Luulendanud Kõrvaltvaataja

Arnold Rüütel esitles elulooraamatut

16. novembril toimus Tallinnas Rahvusraamatukogu fuajees suurejooneline üritus – Eesti Vabariigi ekspresidendi Arnold Rüütli elulooraamatu „Viimane Rüütel. Arnold Rüütli jäljed Eesti pinnal ja ajas“ pidulik esitus.

Juba kella poole kahe paiku algas suur rahvakogunemine. Paljud tulijad ostsid enne ürituse algust otse lehtil värskestilmunud teose, misjärel registreerisid oma kohalolu administraatori-laua juures ja sisenesid uhkelt ettevalmistatud konverentsi-atmosfääri. Ees ootasid esialgu veel tühjad pingiread, mikrofoniga varustatud kõnepult ning selle kõrval pikk liniku ja lilledega ilustatud laud. Esinejatele olid keelekasteks valmis pandud pudelites joogiveed. Esitluseks kujundatud fuajee oli muudetud esinduslikuks konverentsi-saaliks, mida täiendasid seinalt vaatavad arvukad värvikirevad maalid. Järjekord registreerimislaua juures venis pikaks.

Kasutasin juhust ja sirvisin ooteaja täiteks kõvade kaanetega raamatut, mille esikaanel peategelase värviline pilt ning tagakaanel mõned lõigud tema elust ja arenguteest. Lõhnavate lehekülgede lehitsemine andis aimu, et teoses leidub ohtralt materjali Arnold Rüütli eluperioodidest ja poliitilisest karjäärist rahulikumatel ja murrangulistel aegadel, ideedest, märkidest, ohtudest ja suurvõitudest. Sellise erakordse elulooga on kõigil huvilistel juba ise võimalik kätelda, kui nad leiavad tee selle raamatu juurde.

Kell kolmveerand kaks saabus peakangelane Arnold Rüütel

koos abikaasaga, särav naeratus näol ja kõigi jaoks hea sõna varuks. Alati sirgeselgne, kindla sammu ja optimistliku olekuga Eesti lähiajaloo suurkuju kättes paljudega, kes juurde astusid ja tunnustust avaldasid. Kõike seda jäädvustasid igast suunast väsimatult välkuvad fotokaamerad. Teostati ka videoülevõtte ning enne ametlikku osa jõudis osa ajakirjanikke ekspresidendi lühidalt intervjuuerida.

Fuajee täitus Eesti poliitika ja ühiskonnaelu raskekahurväga. Kohale saabusid 20. Augusti Klubi liikmed, endised ja tänased tipp-poliitikud, ministrid ja peaministrid, erinevate erakondade juhtfiguurid, ajaloolased ja suurettõetjad. Mõnedki käed hoidsid suurt kaunist lillekimpu, mida kätlemisega hõivatud raamatukangelasele sobival hetkel üle anda. Paljud tahtsid enne ametliku osa algust vahetada mõned viisakusrepliigid armastatud rahvamehega, kes on jätnud Eesti ajalukku suured sügavad jäljed.

Kui iste- ja seisukohad leitud, algasid sõnavõtted kõnepuldist. Kõnelejaid oli palju. Annan siinkohal üldülevaate põhitteemadest ja kõlama jäänud huvitavatest mõttekäikudest.

Avakõneleja professor Arno Almann õnnitles kõiki taassünnipäeva puhul, seoses Suveräänsusdeklaratsiooni vastuvõtmisega 29 aastat tagasi. Ta mõtiskles üldiselt suveräänsuse teemadel ning peatus uuesti neil aegadel, kus Eesti Ülemnõukogu võttis 1988. aastal erakorralisel istungjärgul vastu Suveräänsusdeklaratsiooni. Ta meenutas,



Peaminister Jüri Ratas tervitamas Arnold Rüütli.

kuidas see toimus, mida selle raames otsustati ja mis selle tagajärjel muutus, lahates muu hulgas toonaseid päevakorrapunkte. Härra Almann toonitas, et see töövõit polnud mitte ainult riigi, vaid ka rahva taassünd. Veel arutles professor suveräänsuse mõiste üle, vaagides põgusalt, mis see on ja mida see ei ole, tõdedes, et suveräänsus pole iganenud nähtus.

Peaminister Jüri Ratas austas oma pöördumisel siiralt Arnold Rüütli, tõstes esile tema eeskujuliku poliitikutele ja rahvale. Meenutas, kuidas president Rüütel oli omal ajal sirgeselgselt seisnud Eesti iseseisvuse eest ka väljaspool Eestit. Peaminister tänas eeskujuliku tipp-poliitikut jätkuva panustamise eest poliitika- ja ühiskonnaelu ka tänapäeval, mil Eesti Vabariigil on kohe tähtsust 100. juubeliaasta.

Riigikogu esimees Eiki Nestor jagas vahetult kunagisi emotsioone Nõukogude Liidu lagunemise aja algusest. Ta tun-

nustas Arnold Rüütli panust Eesti poliitikasse, nimetades seda otse vaimustavaks, ning tänas palju panustanud suurmeest südamlkult.

Eesti Klubi president Andro Roos tunnistas, et Arnold Rüütel on kõigile eeskujuks nii klubis kui ka kogu ühiskonnas, olles ühtaegu ka Eesti Klubi auväärne patroon. Rüütli elutöö sümbolset suurust tõi ta välja tabava näitega, et eestlased pole kunagi tahtnud olla rahvas, kes koogutab teiste ees, ning soovis kõigile jõudu ja mõistust.

20. Augusti Klubi president Ants Veetõusme kõneles oma ühenduse nimel. Ta avaldas heameelt ilmunud raamatu üle ning imetles Arnold Rüütlile omast tahet ja võimet otsida ka konfliktides teed edasimeinekuks ja üksmeele leidmiseks. Härra Veetõusme avaldas ka tänu, et kõigi kohalolijate vaieldamatult autoriteet on jätkuvalt nende klubi aktiivne liige, ning soovis päevakangelasele tervist



Viimasena astus kõnepulti Arnold Rüütel, kes viimase Rüütlina oma elulooraamatus keskselt rolli mängib. Soliidne tasakaalukas härrasmees kõneles lihtsas ja selges keeles, kuidas iseseisvuse taastamine ei tulnud kingitusena ja et veretu võit oli paljude tingimuste koostoieme tulemus. Eks-president pidas oma kõnes tähtsaks iga sammu ja kinnitas, et kõiki võimalikke eksimusi oleks tollal koheselt karistatud. Härra Rüütel meenutas ohupilvi, mille tollal lükkasid meie

peade kohale fosforiidikaevanduse rajamise ideed ja võimalikkus, et eestlased võinuksid jääda vähemusrahvuseks omal maal.

Elulooraamatu autor Peeter Ernits tutvustas lühidalt sisuka teose sünnilugu ja sellega seotud pikki jutuaajamisi ning peatus oma mõtetega 1988. aastal Eesti nägu muutunud Suveräänsusdeklaratsioonil. Ta tõi välja ka kelleltki kuulnud huvitava ütlemissa, et Arnold Rüütel on nagu Eesti George Washington. Ernits leidis, et rohkest materjalist ei mahtunud kõik raamatukaante vahele ning kutsus ajaloolasi üles edaspidigi käsitlema ajalugu selle mitmekesisuses. Ajaloolises võtmes peatus ta mälestustel sellest, kuivõrd jõuliselt ja aupaklikult oli Boriss Jeltsin toetanud Arnold Rüütli, kui too oli kriitilistel tundidel Moskvast n-õ kõvasti „pekse saanud“.

Lõpetuseks avaldas raamatu koostaja arvamust, et Arnold Rüütel on Eesti poliitikas isikus, kes jääb meie riigi mälu-mustritesse kui megateenete poliitik.

peade kohale fosforiidikaevanduse rajamise ideed ja võimalikkus, et eestlased võinuksid jääda vähemusrahvuseks omal maal. Peale sõnavõttu andis Arnold Rüütel mõned pühendustega eksemplarid valitud isikutele, kelle hulgas olid Vaino Väljas, Indrek Toome, Ants Veetõusme, Urmas Sõõrumaa ja Peeter Ernits. Pidulik raamatuesitus oli lõppenud. Rääkisid paljud ja rääkida oli paljust. Loomulikult jäi palju rääkimata. Meile oli kõnelnud ja jääb alati läbi selle raamatu kõnelema Eesti Vabariigi väärkas eks-president Arnold Rüütel. Riigimees, kelle ametikõnedes oli alati olnud kompromissitult sees iga eestlase sotsiaalse heaolu motiiv. Suurmees, kelle panust Eesti taasiseseisvumisele võib pidada megateeneks. Ja mul jääb üle vaid nõustuda ühe sõnavõtja poolt lendu lastud mõttega, et oma rahvale surematu elutöö ja kirjalikud mälestusküllid kinkinud Arnold Rüütel on Eesti ajaloo suurmeister.

Andre Tamm

Nädala juubilar RUTH PÜSS 90

(28. november 1927 – 3. august 2005, neiuna Punder)

5. augustil 2005 kirjutas „Õhtuleht“ pealkirja all „Rahu sinu põrmule, kallid ja tore tädi Ruth!“. „Ruth Peramets-Püss suri haiglas 3. augustil 2005. a. kell 23.45 pärast rasket haigust. Endine ETV režissöör Tiit Vahi teadis oma kauaaegse südamesõbranna haiglas olemisest. „Teadsin, et tal oli midagi mõistetamatut... Rääkis tema abikaasaga, kes ütles, et oli sooltesulg. Ja et oli operatsioon ja... Ja noh, lihtsalt pidi ära ootama, mis saab...“

Samal aastal jõudis ta vastu võtta Valgetähe viienda klassi teenetemärgi ning kauaaegsete kolleegide suurima tänu – Eesti Televisiooni elutööpreemia. Pärast hariduse omandamist Tallinna 15. algkoolis ja Tallinna 8. keskkoolis asus ta 1946. aastal tööle EV Metall- ja Keemia-töõndusliitu. 1955. aastal osales filmides „Andruse õnn“ ning „Jahid merel“.

15. augustil 1955 vormistati Ruth Peramets poole kohaga Tallinna Televisioonistuudio direktoriks. Esimest korda võisid televaatajad teda ekraanil näha 13. augustil. Oma tööga paljudes saatesarjades, uudiste- ja lastesaadetes rõõmistas ta vaatajaid kuni 28. aprillini 1984. Erilise

armastuse kinkis ta aga lastesaadetele. Kui 1967. aastal algas saatesari „Tädi Ruthi jutt“, oli noorest võluvast daamist saanud igaveseks „tädi“. Ruth Püssi ja Uno Leiese koostööst kujunes tase, milleni on püütud jõuda, kuid mida oma siiruse, vahendituse ja särasilmade poolest seni keegi ületada pole suutnud.

Pärast ekraanilt lahkumist loobus Ruth Peramets-Püss kõigest intervjuudest ning avalikest esinemistest ja pühendus ainult perekonnale. Rein Karemäe on meenutanud, et Ruth Peramets hoidiski oma perekonnaelu tööst rangelt lahus ning töövälised kokkupuuted olid minimaalsed. „Ta imponeeris mulle kui väga hea professionaal – ei mäleta kordagi, mil ta oleks ekraanil eksinud. Ja ka oma lastesaateid tegi ta väga suure pühendumusega. Tegemist oli ääretult sümpaatse ja südamliku inimesega, Ruthil oli soe silmavaade, meeldiv hääling ning kena väljanägemine,“ kirjutas Karemäe 5.08.2005 Eesti Päevalehes.

Ruthi tuntakse rohkem tema esimese abikaasa Richard Perametsa (1922–1974) perekonnanime järgi, ehkki see abielu eriti õnnelik polnud, sest Ruthi lahkimise puhul kirjutatud järelehüüetes Richardit kordagi ei meenutatud. Suri mees juba



51-aastasena, jättes endast kultuurilukku jälje eelkõige estraadikoomikuna ning telefilmiga „Mehed ei nuta“.

1968. aastal sõlmitud abielu järel oli ekraanil Ruth Püss. Abikaasa Arvi Püss (1937–2010) oli operaator Eesti Televisioonis ja osales 1967–1984 lastesaadetes „Tädi Ruthi jutt“, „Telepoiss“, „Tipp ja Täpp“, „Hunt Kriim-

silm“ loomisel. Just nende saadete saateid sai tema abikaasast laste, aga ka täiskasvanute poolt armastatud tädi Ruth.

Diktorigi leidmiseks korraldati rahvusteleviseiooni sündides 1955. aastal konkurss, kuid hulga kandidaatide seast paraku sobivat ei leitud. Juhtumisi oli aga konkursipäeval ETV eetris mängufilm, kus tollane Ruth

Peramets peosa mängis, ning tema kutsutigi diktoriks. ETV juht Ilmar Raag kirjutas oma järelehüüdes: „Tema oli stiili, mida hea meelega kutsuti „eesti-aegseks kasvatuks“. Loodus oli talle andnud seda õppimatut ekraanisarmi, mis paljudele jääbki unistuseks.“

„Tänapäeva vaataja ei mäleta enam aegu, mil diktor oli teles A ja O. Tema juhatas saateid sisse, ega siis olnud algusmuusikat ega graafikat, pandi papitükk ette ja läks, enamik saateid oli ju otse. Ruth tegi seda tööd väga hästi,“ tunnustas Karemäe endist kolleegi veel aastakümneid hiljem.

Ruth Peramets-Püss on 15-aastase tööjuubeli puhul (1970) ise meenutanud oma tööd teleekraanil selliste sõnadega: „Minu arvates tekkis sellest ajast täiesti uudne närveerimisvorm, mis erines kõigest varasematest laval, filmikaamera ees, koosolekul või mujal. Kui esimeseks saateks, kus ma diktor olin, Tiit Vahi mikrofone avas, Arvi Püss valgust sättis ja Inno Varandi kaamerate juures oli, tekkis äkki selline moment, et ei teadnud, kuhu vaadata! No kuhu ma vaatan? Elus vaadat ju kaasvestleajale silma, filmivõtetele pead vältima vaatamist objektiivile – siin aga tuleb just vaadata otse objektiivile! Seda

meist keegi siis veel ei teadnud. Ja mulle öeldi: vaata seda musta täppi seinal kaamera kõrval. Kui imelik see tundub nüüd, 15 aastat hiljem.“

Tänapäeval Eesti tele-eetris teadustaja tüüpi diktooreid enam pole. Kahjuks! Uudistelugetajad kutsutakse nüüd „ankruteks“. Ruthi ei suudaks kuidagi kirjeldada ankruna, pigem kauni purjena. Küllap seepärast ta ise ka ei olnud kuigi kaua uudistediktor, vaid hakkas tegema lastesaateid. Ent küllap tänased daamid uudistesaadetes nagu veel äsja Kadri Hinrikus ja Monika Tamla ETV-s või ka Tallinna TV sümbolnagu Katrin Toome vaevalt kipuksid Ruthi kombel tegema lastesaateid.

Reet Linna arvates (Õhtuleht, 5.08.2005) on tädi Ruthil ETV ajaloos juba sellepärast tohutu tähtsus, et ta suutis tõmmata teleekraani juurde terve põlvkonna lapsi. „Olen vaadanud nende autodidaktiliste saadete musta materjali, kus ta istub laste keskel ja esitab küsimusi, millele tulid vastused näiteks läbi meistritee töö. Ta kasvatas ja õpetas kogu põlvkonda, andes teadmisi kogu eluks. Rahu sinu põrmule, kallid ja tore tädi Ruth!...“

Mart Ummelas

Eesti Televisioon töötas oma ajal nagu üks suur perekond

Tallinna Televisiooni hiljutises sarisaates „Meedia keskpunkt“ meenutas Heimar Lenk, et Eesti Televisioon oli ajal, mil tema seal töötas, nagu üks suur perekond.

TÖNU VIRVE

Möödunud sajandi seitsmekümnendatel maalikunstis juba tunnustatud hüperrealistina, kutsus peakunstnik Linda Andreste mind Eesti Televisiooni, et aitaksin puhuda avangardistlikke pop-kunsti tuuli ka telekujundustesse. ETV-s olid siis noored tulijad ilma tegemas ja murdmas eelmise põlvkonna arusaamu.

Valdo Pandi, Kim Vihalemma, Rein Karemäe, Mati Talviku, Tiina Alla, Leo Karpini, Jüri Tallinna meelelahutusasaadete olen loonud üle tuhande kujunduse. Vaatan ka praegu huviga kõigil telekanalitel andekate loomingulisi otsinguid. Mul puuduvad negatiivsed emotsioonid, on vaid säilinud nooruse erutavad ja kirglikud mälestused, sest lepingulise töötajana pole mind telest koondatud ega vallandatud.

Tookordne Telemaja ning edaspidine põlvkondade sidus teatris ja filmis on olnud minu arusaamade kujunemisele oluline ja õpetlik. Maapoisis häälestas mind riigi poliitilise ideoloogia propagandapaaradi siseelu sõbralikkuse ja põlvkondade sidususe atmosfäär. Pikkamisi hakkasin siiski tajuma ka varjatud süsteemi kuuluvaid isikuid.

Telemeestest on minu kunstiarusaamu enim mõjutanud Valdo Pant. Armastasin praeguse Hilton-hotelli asemel olnud Kungla hotelli baaris kuulata Pandi õpetusi ja tema mälestusi Eesti Wabariigist. Kord võrdles Valdo Pant ajakirjaniku elukutset litsi omaga, väites, et kumbki ei tea, kas saab oma töö kvaliteedi eest õiglast tasu. Väitsin uljalt, et kuna olen nn lepinguline, tean täpselt, kuipalju mulle töö eest makstakse, mitte nii nagu need teised

– palgatool olevad telekunstnikud. Kogenud meister andis Kunglas viski-klaasi taga noorele nagale varjatud ajaloo-õppetunde. Pant meenutas, kuidas võttis osa ENSV lipu kavandivõistlusest, pakkudes sini-must-valgele punast viisnurka, milles kuldne sirbi ja vasara kujutis. Ta rääkis, et oli ainus, kes teenis Stalini surma pealt nii suure rahasumma, et sai selle eest auto osta. Nimelt tegi ta riigijuhi matusepäeval Moskva raadiotelekaheeminutilise reportaaži leinavast rahvast Võidu väljakul. „Kui tookord võim tellis, siis võim ka maksis selle eest hästi,“ meenutas Pant.

Vaatan saadet „Meedia keskpunkt“ just kirglike noorusaja-mälestuste tõttu.

Tänini juurdlen kunsti kaudu tol saatuslikul ööl algatatud vaimu ja võimu teema kallal. Öö, mis sai koos Heimar Lengi ja Mikk Mikiveriga veedetud Tallinna Lennujaamas, on mõjutanud minu loomingulist teekonda kogu eluks. See juhtus möödunud sajandi kaheksakümnendatel. Olümpiamängude puhul uuenduse läbi teinud lennujaamas oli ainus ööpäevaringelt avatud baar pealinnas. Erakordne oli lisaks ka see, et modernses lennujaamabaaris sai vene raha eest ehtsat šoti viskit.

Olime Ungaris, Szolnoki teatris tegelnud Mati Undi „Peaproovi“ lavale toomisega ja Tallinnast paar-kolm kuud eemal olnud. Saabusime Mikk Mikiveriga Moskvas lennukiga kesköö paiku. Heitsin Pandi poolt „välja koolitatud“ lõbusa tinistajana instinktiivse pilgu baari suunas. Nägin tühjas õdusas punases ruumis Heimarit üksi viskit mekkimas. Telemees viipas kutsuvalt Miku poole käega. Jätsime oma



Heimar Lenk

pagasihunnikud keset tühja ootesaali ja võtsime sõbra lauas istet.

„Aktuaalses kaameras“ teatati, et Mikk Mikiveri puudumise tõttu jäi täna Draamateatris etendus ära,“ ütles Heimar Mikule. Oli üldteada, et agarad ja kadedad tulipunased poliitbroileritest intrigaanid püüdsid rahvuslikku Mikiveri juba tükk aega Draamateatri peanäitejuhi kohalt lahti kangutada.

Mikk vaatas pikalt Heimarile otsa. Pikk paus, mis kandis... Siis Mikk tõusis, liikus leti äärde. Tõi kaks pudelit ehtsat šoti viskit otsekui Vargamäe Pearu kõrtsitoa tagakambris – kummaki käes pudel. Baaridaam lisas lämmargusele lauakesele kandilised viski-klaasid ja auravad teetassid.

Järgnev öö oli tiine kirglikust mõttevahetusest võimu ja vaimu vahekorras loomingus. Hommikul korjasime pagasihunniku reisisaalist taksosesse ja igaüks sõitis omas suunas.

„Meedia keskpunktis“ arutati Oktoobri-revolutsiooni aastapäeva puhul uusi tõlgendusi Vene ajaloodokumentaalis. ETV „Välisilm“ näitas prantslaste uurimuslikku dokumentaali tollastest sündmustest Petrogradis, osutades neile linnaplaanil detailse

täpsusega. Huvitav oli jälgida, kuidas prantslased olid tõlgendanud kultuuri-põlvkonnale teada-tuntud Eisensteini lavastuslikku propagandafilmi „Oktober“. Mulle oli jahmatavaks avastuseks prantslaste dokumentaalfilmis sisaldunud ajaloolisel meeleavaldusfotol olnud loosungi kaugeleulatuv ennustustekst „Me ei taha saada Lenini laboratooriumirottideks!“ Prantslaste tehtud ja eestlasi nii lähedalt puudutanud sündmusi kajastav uurimusfilm sundis mõtlema: miks küll meie filmivaldkonna-finantside otsustajad kiivalt lükkavad kõrvale Eesti lähiajaloo uurimuslike ajaloodokumentaalis ideeprojektid. Meie lähiajalugu on täis emotsionaalseid armukirelugusid ja jõhkrat võimuvõitlust nagu Shakespeare'i draamad.

Isiklikud suhted ja võimuhimu ajendil tehtud teod on muutnud meie riigi ajalugu. Selletaolised põhjused on muutnud ka suurriikide ja kogu maailma ajalugu.

Eesti riigi uurimuslike ajaloodokumentaalis vajab eelkõige kodumaine noor põlvkond, kel puuduvad teadmised oma lähiajaloo ja kel isegi sellealane huvi on kadunud. Euroopas aga leidub ajaloo huviline publik, kellele Eesti ajaloo visualiseerimise kaudu on võimalik demonstreerida eriti teravate kontuuridega poliitilisi vastasseise ning eraelulise, intellektuaalse, ideoloogilise ja poliitilise sfääri ootamatuid põimumisi.

Uurimuslike ajaloodokumentaalis parim tulemus sünnib põlvkondade koostöös. Äratuseks olgu Ralf Parve poolt möödunud sajandi karmidel viiekümnendatel kirjutatud valulikkud luuleread:

Kas mõistab järeltulev sugu, uus, kauge seltsimees, et meie põlve ajalugu on meie värssides?...

Tartu teated

Esmaspäeval, 27. novembril kell 17 kohtutakse Tähtvere päevakeskuses (Veski 35) Riigikogu asespiikri Enn Eesmaaga.

Keskerakonna Tallinna Lasnamäe senior-sektsioon

tuleb järjekordselt kokku neljapäeval, 30. novembril kl 14.00 (Pae 19).

Seekord tahame meenutada aegu 100 aastat tagasi ning rääkida tollastest sündmustest ja meeleoludest Petrogradis, Soomes ja Eestis. Meiega arutab Eesti riigi ajaloo olulisi seiku tuntud ajaloolane ja giid Boris Gorbunov.

Meenutades ja hinnates möödunud oskame tänapäeval ja tulevikus paremini langetada õigeid otsuseid. Seepärast otsuseid rohkem osavõttu ja tervitame kõiki huvilisi!

Info: Pille Lövend 512-9489